

Kolēģijas atzinums (70. panta 1. punkta s) apakšpunkts)

Atzinums 28/2018
attiecībā uz Eiropas Komisijas projektu īstenošanas
lēmumam
par pietiekamu personas datu aizsardzību Japānā

Pieņemts 2018. gada 5. decembrī

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Satura rādītājs

1	KOPSAVILKUMS	4
1.1	Konverģences jomas.....	5
1.2	Vispārējas problēmas	5
1.3	Specifiski komerciāli aspekti.....	5
1.3.1	EDAK bažas attiecībā uz būtiskajiem datu aizsardzības principiem	5
1.3.2	Nepieciešamība pēc skaidrojumiem.....	6
1.4	Par publisko iestāžu piekļuvi datiem, kas nosūtīti uz Japānu.....	7
1.5	Secinājums.....	7
2	IEVADS	8
2.1	Japānas datu aizsardzības regulējums.....	8
2.2	EDAK novērtējuma darbības joma	8
2.3	Vispārējas piezīmes un bažas	9
2.3.1	Šāda veida atbilstības lēmuma īpatnības	9
2.3.2	Tulkojumu noteiktība	10
2.3.3	Nozaru atbilstība	10
2.3.4	Papildu noteikumu un PIAK pamatnostādņu saistošais raksturs	10
2.3.5	Atbilstības atzinuma periodiska pārskatīšana	11
2.3.6	Japānas starptautiskās saistības	12
2.3.7	DAI pilnvaras ierosināt prasības tiesā par atbilstības lēmuma spēkā esamību	12
3	KOMERCIĀLI ASPEKTI	12
3.1	Satura principi	12
3.1.1	Jēdzieni	13
3.1.2	Likumīgas un godprātīgas apstrādes legītimiem mērķiem pamatojumi	15
3.1.3	Pārredzamības princips	16
3.1.4	Ierobežojumi tālākai nosūtīšanai.....	17
3.1.5	Tiešā tirgvedība	19
3.1.6	Automatizēta lēmumu pieņemšana un profilēšana	19
3.2	Procesuālie un izpildes mehānismi.....	20
3.2.1	Kompetenta neatkarīga uzraudzības iestāde	20
3.2.2	Datu aizsardzības sistēmai ir jānodrošina labs atbilstības līmenis	21
3.2.3	Datu aizsardzības sistēmai ir jānodrošina atbalsts un palīdzība individuāliem datu subjektiem, tiem izmantojot savas tiesības un atbilstošus tiesiskās aizsardzības mehānismus... ..	22
4	PAR PUBLISKO IESTĀŽU PIEKĻUVI DATIEM, KAS NOSŪTĪTI UZ JAPĀNU	23
4.1	Tiesībaizsardzības iestāžu piekļuve datiem.....	23

4.1.1	Datu piekļuves procedūras krimināltiesību jomā	23
4.1.2	Pārraudzība krimināltiesību jomā.....	26
4.1.3	Tiesiskās aizsardzības līdzekļi krimināltiesību jomā	28
4.2	Piekļuve valsts drošības mērķiem	34
4.2.1	Uzraudzības joma	34
4.2.2	Brīvprātīga informācijas atklāšana valsts drošības mērķiem	35
4.2.3	Pārraudzība.....	36
4.2.4	Tiesiskās aizsardzības mehānisms	38

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija,

ņemot vērā 70. panta 1. punkta s) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulā (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk — “VDAR”),

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, ko groza ar EEZ apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija lēmumu Nr. 154/2018,

ņemot vērā 2018. gada 25. maija Reglamenta 12. un 22. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU ATZINUMU.

1 KOPSAVILKUMS

1. Eiropas Komisija 2018. gada 5. septembrī atbalstīja projektu īstenošanas lēmumam par pietiekamu personas datu aizsardzību Japānā saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (turpmāk — VDAR)¹². Pēc tam Eiropas Komisija ierosināja tā oficiālās pieņemšanas procedūru.
2. Eiropas Komisija 2018. gada 25. septembrī lūdza Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (“EDAK”)³ iesniegt atzinumu. Komisija tika lūgta iesniegt EDAK visu nepieciešamo dokumentāciju saistībā ar šo valsti, tostarp attiecīgo saraksti ar Japānas valdību.
3. Ņemot vērā ar EDAK rīkotās diskusijas, Eiropas Komisija divreiz grozīja atbilstības lēmuma projektu un 2018. gada 13. novembrī nosūtīja pēdējo redakciju⁴. EDAK pamatoja šo atzinumu ar īstenošanas lēmuma projekta jaunāko redakciju (turpmāk — “atbilstības lēmuma projekts”).
4. EDAK veica aizsardzības līmeņa, ko nodrošina Komisijas atbilstības lēmums, novērtējumu par paša lēmuma pārbaudi, kā arī par⁵ Komisijas iesniegtās⁶ dokumentācijas analīzes pamatu.
5. EDAK novērtējumā pievērsās gan atbilstības lēmuma projekta komerciālajiem aspektiem, gan valdības piekļuvei no ES nosūtītajiem personas datiem tiesībaizsardzības un valsts drošības mērķiem, tostarp tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas pieejami ES pilsoņiem. Tāpat EDAK novērtēja, vai saskaņā ar Japānas tiesisko regulējumu paredzētie aizsardzības pasākumi ir ieviesti un ir efektīvi.
6. Kā galveno atsauces materiālu šim darbam EDAK izmantoja aizsardzības līmeņa atbilstības atsauču dokumentu⁷, kas pieņemts 2018. gada februārī.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK.

² Skatīt paziņojumu presei http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5433_en.htm.

³ Saskaņā ar VDAR 70. panta 1. punkta s) apakšpunktu.

⁴ Eiropas Komisijas īstenošanas lēmuma projekta aktualizēto redakciju skatīt EDAK atzinuma I pielikumā.

⁵ EDAK pamatoja analīzi ar tulkojumiem, ko nodrošināja Japānas iestādes un pārbaudīja Eiropas Komisija

⁶ To dokumentu sarakstu, ko Eiropas Komisija neiesniedza EDAK, skatīt EDAK atzinuma II pielikumā.

⁷ WP254, Atbilstības atsauču dokuments, 2018. gada 6. februāris.

1.1 Konverģences jomas

7. EDAK galvenais mērķis bija sniegt atzinumu Eiropas Komisijai par aizsardzības līmeni, kas nodrošināts personām Japānas regulējumā. Ir svarīgi atzīmēt, ka EDAK nesagaida Japānas tiesiskā regulējuma pilnīgu atbilstību Eiropas tiesību aktiem datu aizsardzības jomā.
8. Taču EDAK norāda, ka, lai varētu uzskatīt, ka ir nodrošināts pietiekams aizsardzības līmenis, EST judikatūra un VDAR 45. pants paredz, ka trešās valsts tiesību aktiem ir jābūt saskaņotiem ar VDAR nostiprināto pamatprincipu būtību. Attiecībā uz datu aizsardzības jomām EDAK papildus atzīmē, ka ir vairākas jomas, kas ir pielīdzināmas starp VDAR regulējumu un Japānas regulējumu, par tādiem pamatnoteikumiem kā datu precizitāte un minimizācija, uzglabāšanas ierobežojums, datu drošība, mērķa ierobežojums un neatkarīga uzraudzības iestāde, Personiskās informācijas aizsardzības komisija (PIAK).
9. Turklāt EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas un Japānas iestāžu centienus nodrošināt, ka Japāna garantē VDAR pietiekamu aizsardzības līmeni, jo īpaši novēršot neatbilstības starp VDAR un Japānas datu aizsardzības regulējumu ar PIAK pieņemtiem īpašiem noteikumiem, kas ir piemērojami tikai tādiem personas datiem, kuri ir nosūtīti no ES uz Japānu, proti, Papildu noteikumus. Piemēram, EDAK atzīmē, ka PIAK piekrita iekļaut papildu datu kategorijas kā sensitīvus datus (sensitīvi dati saskaņā ar Japānas tiesību aktiem neietver ziņas par dzimumorientāciju un piederību arod biedrībai). Turklāt ar Papildu noteikumiem nodrošina, ka datu subjektu tiesības būs piemērojamas visiem personas datiem, kas nosūtīti no ES, neatkarīgi no to saglabāšanas perioda (savukārt Japānas tiesību sistēma paredz, ka datu subjektu tiesības neattiecas uz personas datiem, ko paredzēts izdzēst sešu mēnešu laikā).
10. Tāpat EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas centienus stiprināt atbilstības lēmumu, reaģējot uz EDAK paustajām bažām.

1.2 Vispārējās problēmas

11. Tomēr saglabājas problēmas, un EDAK ierosina stiprināt un cieši novērot turpmākās jomas Japāņu sistēmā.
12. Pirmā problēma attiecas uz šīs jaunās atbilstības arhitektūras novērošanu, kurā apvienots spēkā esošais tiesiskais regulējums un īpašie Papildu noteikumi, lai nodrošinātu, ka sistēma būs ilgtspējīga un uzticama, kā arī neradīs **praktiskas problēmas saistībā ar konkrētu un efektīvu izpildi** no Japānas struktūru puses un PIAK īstenotu izpildi.
13. Otrkārt, EDAK ņem vērā Eiropas Komisijas un Japānas iestāžu atkārtoti paustas apņemšanās un apliecinājumus par Papildu noteikumu saistošo un izpildāmo būtību, vienlaikus aicinot Eiropas Komisiju **turpināt novērot to saistošo būtību un efektīvu piemērošanu Japānā**, jo to juridiskā vērtība ir ES un Japānas atbilstības ārkārtīgi nozīmīgs elements. Attiecībā uz PIAK pamatnostādņēm EDAK atzinīgi vērtētu atbilstības lēmuma projekta skaidrojumus saistībā ar **to saistošo būtību un aicina Komisiju rūpīgi novērot šo aspektu**⁸.

1.3 Specifiski komerciāli aspekti

14. ES un Japānas atbilstības lēmuma projekta komerciālo aspektu jomā EDAK pauž vairākas konkrētas bažas un vēlas pieprasīt skaidrojumus par dažiem svarīgiem jautājumiem.

1.3.1 EDAK bažas attiecībā uz būtiskajiem datu aizsardzības principiem

15. EDAK atzinīgi vērtē to, ka Papildu noteikumi izslēdz iespēju, ka personas dati, kas ir nosūtīti no ES, tiek tālāk nosūtīti uz trešo valsti uz APEC pārrobežu privātuma noteikumu pamata. Turklāt EDAK atzīst, ka

---

⁸ Sīkāku informāciju skatīt šā atzinuma 1.3.4. sadaļā.

jaunajā atbilstības lēmuma projektā Eiropas Komisija ir apņēmusies apturēt atbilstības lēmumu tādā gadījumā, kad tālāka nosūtīšana vairs nenodrošina aizsardzības nepārtrauktību.

16. Saskaņā ar Japānas tiesību aktiem viens no juridiskajiem pamatojumiem tālākai nosūtīšanai ir atzinums, ka trešā valsts nodrošina Japānai pietiekamu aizsardzības līmeni. Taču šķiet, Japānai novērtējot trešo valsti kā piemērotu, netiek piemēroti īpaši "Papildu noteikumi", par ko vienojās Eiropas Komisija un PIAK un kas attiecas vienīgi uz ES personas datiem, lai nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas būtībā ir līdzvērtīgs VDAR standartiem. Attiecīgi uz ES personas datiem, ko nosūta no Japānas uz citu trešo valsti, kura nav atzīta par tādu, kurā datu aizsardzības tiesiskais regulējums ir pēc būtības līdzvērtīgs VDAR, pamatojoties uz Japānas atbilstību, vairs neattieksies ES personas datu īpašā aizsardzība.
17. **Taču ir jāņem vērā, ka var notikt personas datu tālāka nosūtīšana uz trešām valstīm, uz ko attieksies iespējamais Japānas vēlāk pieņemtais atbilstības lēmums. Attiecībā uz šādām trešām valstīm var nebūt veikts iepriekšējs ES novērtējums vai atbilstības atzinums. Šādā gadījumā Komisijai ir jāpārņem novērošanas pienākums un jānodrošina, ka tiek saglabāts ES datu aizsardzības līmenis, vai jāapsver šā atbilstības lēmuma apturēšana.**
18. Turklāt EDAK pauž bažas par datu pārziņu (*PIHBO*) **piekrišanas un pārredzamības pienākumiem**. EDAK veica šo elementu rūpīgu pārbaudi tādēļ, ka atšķirībā no Eiropas tiesību aktiem datu aizsardzības jomā Japānas tiesību sistēmā galvenā nozīme ir piekrišanas izmantošanai, kas ir pamats apstrādei un nosūtīšanai. Piemēram, EDAK ir bažas par piekrišanas jēdzienu, kas nav definēts tā, lai ietvertu atteikšanās tiesības, kas ir svarīgs elements ES tiesībās, nodrošinot, ka datu subjekts var reāli kontrolēt savus personas datus. Attiecībā uz *PIHBO* pārredzamības pienākumiem, pastāv bažas par to, vai datu subjektiem tiek sniegta proaktīva informācija.
19. EDAK pauž bažas, ka **Japānas tiesiskās aizsardzības sistēma** var nebūt viegli pieejama ES personām, kurām nepieciešams atbalsts vai kuras vēlas iesniegt sūdzību, ņemot vērā to, ka PIAK atbalsts ir pieejams, sazinoties ar tālruņa atbalsta centru un tikai japāņu valodā. Tāda pati problēma pastāv saistībā ar mediācijas pakalpojumu, ko nodrošina PIAK, jo sistēma nav publiskota PIAK tīmekļa vietnes angļu valodas versijā, turklāt svarīgi informatīvi dokumenti, piemēram, bieži uzdotie jautājumi par LPIA, ir pieejami tikai japāņu valodā. Šajā sakarā EDAK atzinīgi vērtētu to, ka Komisija ar PIAK pārrunātu iespēju izveidot tiešsaistes pakalpojumu vismaz angļu valodā ar mērķi nodrošināt atbalstu personām ES un risināt to iesniegtās sūdzības — līdzīgi, kā paredzēts šā atbilstības lēmuma II pielikumā. Eiropas Komisijai būs arī cieši jāuzrauga sankciju un attiecīgo tiesiskās aizsardzības līdzekļu efektivitāte.

1.3.2 Nepieciešamība pēc skaidrojumiem

20. EDAK atzinīgi vērtētu apliecinājumus par dažiem atbilstības lēmuma projekta aspektiem, kam ir nepieciešami papildu skaidrojumi.
21. Tie attiecas, piemēram, uz atsevišķiem Japānas tiesību aktu pamatjēdzieniem. Konkrētāk, trūkst skaidrības par **tā saukto "pilnvarnieku" statusu** — termins, kas līdzinās datu apstrādātāja jēdzienam saskaņā ar VDAR, bet kura spēja noteikt un mainīt personas datu apstrādes mērķus un līdzekļus vēl arvien ir neskaidra.
22. Tāpat saistībā ar būtisku dokumentu trūkumu EDAK vēlētos saņemt apliecinājumus par to, vai demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešami un samērīgi **personas tiesību ierobežojumi** (jo īpaši attiecībā uz tiesībām piekļūt datiem, labot tos un iebilst) un vai tie ievēro pamattiesību būtību.

23. EDAK arī sagaida, ka Eiropas Komisija cieši novēro **tādu personas datu efektīvu aizsardzību, kas nosūtīti no ES uz Japānu, pamatojoties uz atbilstības lēmuma projektu, visā “dzīves cikla” laikā**, lai arī Japānas tiesību akti paredz pienākumu uzglabāt ziņas par datu izcelsmi ne vairāk kā trīs gadus.

1.4 Par publisko iestāžu piekļuvi datiem, kas nosūtīti uz Japānu

24. EDAK ir analizējusi arī Japānas tiesisko regulējumu, kas attiecas uz valdības struktūrām, kuras tiesībaizsardzības un valsts drošības nolūkā piekļūst personas datiem, kas nosūtīti no ES uz Japānu. Lai arī EDAK atzinīgi vērtē Japānas valdības sniegtos apliecinājumus, kas minēti atbilstības lēmuma projekta II pielikumā, tā ir identificējusi vairākus aspektus, kuri ir neskaidri vai rada bažas un no kuriem ir jāatzīmē turpmākie.
25. EDAK atzīmē, ka tiesībaizsardzības jomā juridiskie principi, kas attiecas uz piekļuvi datiem, bieži šķiet līdzīgi ES noteikumiem, ciktāl tie ir pieejami. Taču atsevišķu juridisko tekstu un attiecīgās judikatūras tulkojumu neesamība apgrūtina iespēju secināt, ka visas procedūras, kas attiecas uz piekļuvi datiem, ir nepieciešamas un samērīgas un ka šo principu piemērošana notiek tādā veidā, kas “pēc būtības ir līdzvērtīgi” ES tiesībām.
26. EDAK atzīst, ka valsts drošības jomā Japānas valdība ir atkārtoti norādījusi, ka informāciju var iegūt vienīgi no brīvi pieejamiem avotiem vai uzņēmumiem brīvprātīgi to izpaužot un ka tā neievāc informāciju par valsts iedzīvotājiem. Taču tā ir informēta par ekspertu un plašsaziņas līdzekļu paustajām bažām un vēlas saņemt papildu skaidrojumu par Japānas valdības struktūru īstenotajiem novērošanas pasākumiem.
27. Kas attiecas uz ES pilsoņiem pieejamiem tiesiskās aizsardzības mehānismiem tiesībaizsardzības un valsts drošības jomā, EDAK atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija un Japānas valdība ir vienojušās par papildu mehānismu ES pilsoņiem, lai garantētu tiem papildu tiesiskās aizsardzības iespējas, tādējādi paplašinot Japānas datu aizsardzības iestādes pilnvaras. Taču saglabājas bažas par to, ka šis jaunais mehānisms pilnībā nekompensē pārraudzības un tiesiskās aizsardzības nepilnības saskaņā ar Japānas tiesībām. Tādējādi EDAK vēlas lūgt turpmākus skaidrojumus, lai nodrošinātu, ka šis jaunais mehānisms pilnībā kompensē minētās nepilnības.

1.5 Secinājums

28. EDAK uzskata, ka šim atbilstības lēmumam ir sevišķi svarīga nozīme. Kā pirmais atbilstības lēmums kopš VDAR stāšanās spēkā tas būs **precedents turpmākiem atbilstības pielietojumiem, kā arī atbilstības lēmumu, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 95/46⁹, pārskatīšanai**. Tāpat ir jāatzīmē, ka iedzīvotāji arvien vairāk apzinās globalizācijas ietekmi uz privātumu un vēršas pie uzraudzības iestādēm, lai pārlicinātos, ka ir ieviestas pietiekamas garantijas, kad personas dati tiek nosūtīti uz citām valstīm. Ņemot vērā šos apsvērumus, EDAK uzskata, ka Eiropas Komisijai ir jānodrošina, ka aizsardzība, ko nodrošina ES un Japānas atbilstība, nav nepilnīga un ka šis konkrētais atbilstības veids ir saskaņots ar VDAR 45. panta prasībām.
29. EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas un Japānas PIAK īstenotos centienus pēc iespējas saskaņot Japānas un Eiropas tiesisko regulējumu. Ļoti svarīgi un atzinīgi vērtēti ir Papildu noteikumu **uzlabojumi**, kas ieviesti ar mērķi novērst dažas neatbilstības starp abiem tiesiskajiem regulējumiem.
30. Taču pēc Komisijas atbilstības lēmuma projekta un Japānas datu aizsardzības tiesiskā regulējuma rūpīgas analīzes EDAK konstatē, ka **vēl arvien pastāv vairākas problēmas un nepieciešamība pēc papildu skaidrojumiem**. Turklāt šis konkrētais atbilstības veids, kurā apvienots pastāvošais valsts

---

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobris Direktīva Nr. 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

regulējums ar papildu īpašiem noteikumiem, rada jautājumus par tā īstenošanu praksē. Ņemot vērā iepriekšminēto, EDAK iesaka Eiropas Komisijai risināt EDAK bažas un skaidrojuma pieprasījumus un iesniegt papildu pierādījumus un paskaidrojumus par aktualizētajiem jautājumiem. Tāpat EDAK aicina Eiropas Komisiju veikt šā atbilstības atzinuma pārskatīšanu (vismaz) reizi divos gados, nevis reizi četros gados, kā tas ierosināts pašreizējā atbilstības lēmuma projektā.

2 IEVADS

2.1 Japānas datu aizsardzības regulējums

31. Japānas datu aizsardzības regulējumu modernizēja pavisam nesen, proti, 2017. gadā. Šajā regulējumā ietilpst vairāki pīlāri, kuru centrā ir vispārējo tiesību akts — Likums par personiskās informācijas aizsardzību (LPIA). Vēl viens būtisks tiesību akts ir Ministru kabineta rīkojums, ar ko piemēro LPIA (“Ministru kabineta rīkojums”), kurā ir precizēti noteikti LPIA pamatprincipi.
32. Pamatojoties uz Ministru kabineta lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 12. jūnijā¹⁰, un LPIA 6. pantu, PIAK saņēma pilnvaras “veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu atšķirības starp Japānas un attiecīgās ārvalsts sistēmām un procesiem un nodrošinātu atbilstošu rīcību ar personisko informāciju, kas saņemta no katras valsts”¹¹. Ministru kabineta lēmumā ir arī ierosināts, ka PIAK pieņemtie noteikumi, kas papildina vai pārsniedz LPIA paredzētos noteikumus, būs saistoši un piemērojami Japānas uzņēmējiem¹².
33. Attiecīgi PIAK uzsāka sarunas ar Eiropas Komisiju un 2018. gada jūnijā pieņēma stingrākus noteikumus par LPIA un Ministru kabineta rīkojumā paredzētajiem, kas piemērojami no ES nosūtītajiem datiem. Tie ir Papildu noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar Likumu par personiskās informācijas aizsardzību, rīkojoties ar personas datiem, kas nosūtīti no ES, pamatojoties uz atbilstības lēmumu, turpmāk — “Papildu noteikumi”¹³. Šie Papildu noteikumi ir pievienoti Komisijas Īstenošanas lēmuma projektam, kas publicēts 2018. gada jūlijā.
34. Jāatzīmē, ka Papildu noteikumi ir piemērojami tikai personas datiem, kas no Eiropas Savienības ir nosūtīti uz Japānu, pamatojoties uz atbilstības lēmumu, un to mērķis ir uzlabot šādiem datiem piemērojamo aizsardzību. Tādēļ tie neattiecas uz Japānā esošu personu datiem vai uz tādiem, kas ir saņemti no citām valstīm, kas nav EEZ valstis.
35. Tāpat EDAK vēlas vērst uzmanību uz to, ka grozītais LPIA stājās spēkā 2017. gada 30. maijā un PIAK pašreizējā veidolā nodibināja 2016. gadā. Turklāt Papildu noteikumi, par ko PIAK vienojās ar Eiropas Komisiju, vēl nav stājušies spēkā, jo tas būs atkarīgs no tā, vai Eiropas Komisija atzīs Japānu par jurisdikciju, kas atbilst ES jurisdikcijai.

2.2 EDAK novērtējuma darbības joma

36. Eiropas Komisijas atbilstības lēmuma projekts ir izstrādāts pēc Japānas datu aizsardzības noteikumu novērtējuma un sarunām ar Japānas iestādēm. Šo sarunu iznākums ir vispusīgi izklāstīts divos pielikumos, kas ir pievienoti atbilstības lēmuma projektam: pirmajā ir paredzēti papildu aizsardzības pasākumi, kas Japānas uzņēmējiem būs jāpiemēro tādu personas datu apstrādei, kas nosūtīti no ES,

---

¹⁰ EDAK atzīmē, ka saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu šo Ministru kabineta lēmumu pieņēma 2018. gada 12. jūnijā. Taču EDAK saņēma tikai ar 2018. gada aprīli datētu Ministru kabineta lēmuma projekta versiju.

¹¹ Ministru kabineta 2018. gada 25. aprīļa lēmums.

¹² Sīkāku informāciju skatīt 1.3.4. sadaļā turpmāk.

¹³ Papildu noteikumi, Komisijas XXXX Īstenošanas lēmuma I pielikums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; nosūtīti EDAK 2018. gada septembrī.-

savukārt otrajā ir ietverti Japānas valdības apliecinājumi un apņemšanās saistībā ar publisko iestāžu piekļuvi datiem.

37. EDAK pārbaudīja Japānas datu aizsardzības regulējumu, Papildu noteikumus, par ko vienojās Eiropas Komisija, un Japānas valdības apliecinājumus un apņemšanās. Paredzams, ka EDAK sniegs neatkarīgu atzinumu par Eiropas Komisijas konstatējumiem, identificēs atbilstības regulējuma nepilnības, ja tādas būs, un centīsies ierosināt izmaiņas un grozījumus, lai tās novērstu.
38. Kā minēts EDAK atbilstības atsauču dokumentā, “Eiropas Komisijas sniegtajai informācijai vajadzētu būt izsmeltošai un jānodrošina, ka EDAK var pieņemt novērtējumu par datu aizsardzības līmeni trešā valstī”¹⁴.
39. Taču EDAK saņēma lielāko daļu dokumentu angļu valodas tulkojumu veidā, uz ko atsauces ir sniegtas atbilstības lēmuma projektā un kas veido nozīmīgu Japānas tiesību sistēmas daļu. Tāpēc EDAK sniedz šo atzinumu, pamatojoties uz angļu valodā pieejamo dokumentu analīzi. EDAK ņēma vērā Eiropas Savienībā piemērojamo datu aizsardzības regulējumu, tostarp Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (turpmāk — ECTK) 8. pantu, ar ko tiek aizsargātas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk — Harta) 7., 8. un 47. pantu, ar ko ir aizsargātas attiecīgi tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, tiesības uz personas datu aizsardzību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Turklāt EDAK ņēma vērā VDAR prasības un attiecīgo judikatūru.
40. Tā mērķis ir nodrošināt, ka Japānas datu aizsardzības regulējums pēc būtības ir līdzvērtīgs Eiropas Savienības regulējumam. EST tālāk izstrādāja “pietiekama aizsardzības līmeņa” jēdzienu, kas jau pastāvēja saskaņā ar Direktīvu 95/46. Ir svarīgi atcerēties EST lietā *Schrems* izvirzīto standartu, proti, ka, lai arī “aizsardzības līmenim” trešā valstī ir jābūt “būtībā līdzvērtīgam” ES garantētajam līmenim, “juridiskie līdzekļi, kas trešai valstij saistībā ar to ir pieejami ar mērķi nodrošināt šādu aizsardzības līmeni, var atšķirties no [ES] izmantotajiem”¹⁵. Tāpēc mērķis nav punktu pa punktu atdarināt Eiropas tiesību aktus, bet gan iedibināt būtiskās un galvenās aplūkoto tiesību aktu prasības. Atbilstību var sasniegt, paredzot virkni datu subjektu tiesību, kā arī pienākumus datu apstrādātājiem vai struktūrām, kam ir kontroles tiesības pār šādu apstrādi un uzraudzību, ko īsteno neatkarīgas iestādes. Taču datu aizsardzības noteikumi ir efektīvi tikai tādā gadījumā, kad tie ir izpildāmi un tiek ievēroti praksē. Tāpēc ir jāapsver ne vien tādu noteikumu, kas piemērojami personas datiem, kas nosūtīti uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju, saturs, bet arī pastāvošā sistēma, kas nodrošina noteikumu efektivitāti. Efektīvi piemērošanas mehānismi ir sevišķi svarīgi, lai panāktu datu aizsardzības noteikumu efektivitāti¹⁶.

2.3 Vispārējas piezīmes un bažas

2.3.1 Šāda veida atbilstības lēmuma īpatnības

41. ES un Japānas atbilstība ir pirmais gadījums, kuru rūpīgi pārbauda, ņemot vērā jauno VDAR tiesisko regulējumu. Tas padara EDAK darbu sevišķi svarīgu, ņemot vērā ietekmi, ko šis atbilstības lēmuma projekts var radīt turpmākiem atbilstības pielietojumiem.
42. ES un Japānas atbilstība būs arī pirmā savstarpējā atbilstība. Kad un ja ES atzīs Japānu par tādu, kas nodrošina aizsardzības līmeni, kas būtībā ir līdzvērtīgs VDAR, arī Japāna pieņems atbilstības lēmumu saskaņā ar LPIA 24. pantu, atzīstot, ka ES nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni saskaņā ar Japānas datu aizsardzības regulējumu. Tāpēc šī paredzamā Japānas-ES atbilstība ir sevišķi nozīmīga, ko EDAK ir

¹⁴ WP254, 3. lpp.

¹⁵ Lieta C-362/14, *Maximillian Schrems* pret Datu aizsardzības komisāru, 2015. gada 6. oktobris (73, 74. p.).

¹⁶ WP254, 2. lpp.

ņēmusi vērā, veicot savu novērtējumu. Kā minēts iepriekš, Japānas PIAK risināja sarunas ar Eiropas Komisiju par īpašiem stingrākiem noteikumiem, kas piemērojami tikai no ES nosūtītajiem personas datiem. Šie stingrākie noteikumi ir saistoši un izpildāmi saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu, un tie ir jāievēro visiem uzņēmējiem, kas rīkojas ar personisko informāciju (turpmāk — *PIHBO*) Japānā, apstrādājot personas datus, kas ir pārsūtīti no ES saskaņā ar šo atbilstības lēmuma projektu.

43. Tāpēc Eiropas Komisija ir pamatojusi šo atbilstības atzinumu ne vien ar pastāvošo vispārējo Japānas datu aizsardzības regulējumu, bet arī ar šiem īpašajiem noteikumiem. Tas, ka bija nepieciešami Papildu noteikumi, lai papildinātu LPIA, liecina par to, ka Eiropas Komisija atzīst, ka Japānas datu aizsardzības tiesību akti kā tādi nav būtībā līdzvērtīgi VDAR.
44. **Ņemot vērā minētās problēmas, EDAK aicina Eiropas Komisiju nodrošināt, ka šī jaunā atbilstības arhitektūra, kas būs pirmā, ko pieņem saskaņā ar VDAR, un kas pamatojas uz Papildu noteikumiem, būs ilgtspējīga un uzticama sistēma, kura neradīs praktiskas problēmas attiecībā uz konkrētu un efektīvu atbilstības nodrošināšanu no Japānas struktūru puses un izpildes panākšanu no PIAK puses.**

2.3.2 Tulkojumu noteiktība

45. Tāpat kā Eiropas Komisija, EDAK ir strādājusi, pamatojoties uz tulkojumiem angļu valodā, ko nodrošināja Japānas iestādes¹⁷. EDAK aicina Eiropas Komisiju precizēt, vai tā ir pamatojusi atbilstības lēmuma projektu ar saņemtajiem tulkojumiem angļu valodā un vai tā regulāri pārbauda šo tulkojumu kvalitāti un noteiktību.

2.3.3 Nozaru atbilstība

46. Atzinums par šā atbilstības lēmuma projekta atbilstību aprobežojas ar *PIHBO* apstrādātās personiskās informācijas aizsardzību LPIA izpratnē. Tas nozīmē, ka atbilstībai piemīt nozaru dimensija, jo tā attiecas tikai uz privāto sektoru, izslēdzot no darbības jomas personas datu nosūtīšanu starp publiskām iestādēm un organizācijām. Šobrīd Eiropas Komisija īsi piemin šo atbilstības darbības jomas specifiku atbilstības lēmuma projekta 10. apsvērumā.
47. **EDAK aicina Eiropas Komisiju skaidri aprakstīt šā atbilstības atzinuma nozaru dimensiju īstenošanas lēmuma nosaukumā, kā arī 1. pantā saskaņā ar VDAR 45. panta 3. punktu.**

2.3.4 Papildu noteikumu un PIAK pamatnostādņu saistošais raksturs

48. LPIA 6. pantā paredzēts, ka “valdība ... veiks nepieciešamos likumdošanas un citus pasākumus, lai varētu veikt diskrētus pasākumus personiskās informācijas aizsardzībai, kas īpaši paredz nepieciešamību nodrošināt, ka pienācīga rīcība ir stingri ievērota, lai sasniegtu uzlaboto personas tiesību un interešu aizsardzību, kā arī veiks nepieciešamos pasākumus sadarbībā ar citu valstu valdībām, lai izveidotu starptautiski saskaņotu sistēmu attiecībā uz personisku informāciju, veicinot sadarbību ar starptautiskām organizācijām un citiem starptautiskiem mehānismiem.” Lai arī šajā LPIA pantā ir skaidri definēta valdības kompetence veikt šādus tiesiskos procesus, tajā nav tiešas atsaucis uz PIAK kā uz kompetento struktūru, kas var pieņemt īpašus noteikumus¹⁸. Laika ierobežojumu dēļ EDAK nevarēja apkopot, pārskatīt un pārbaudīt pieejamos pierādījumus šajā jautājumā.
49. **Ņemot vērā jautājuma svarīgumu, EDAK ņem vērā Eiropas Komisijas un Japānas iestāžu atkārtoti paustās apņemšanās un apliecinājumus par Papildu noteikumu saistošo un izpildāmo raksturu. EDAK**

¹⁷ Eiropas Komisija ir pārbaudījusi šos tulkojumus.

¹⁸ Saskaņā ar rakstu, kas publicēts 2018. gadā — laikā, kad tika izstrādāti Papildu noteikumi —, bija sagaidāms, ka šo noteikumu saistošais raksturs tiks iztirzāts iekšēji valstī. Skatīt *Fujiwara S., Comparison between the EU and Japan's Data Protection Legal Frameworks, Jurist*, 1521. sēj. (2018. gada jūlijs): 19. lpp.

aicina Eiropas Komisiju nemitīgi novērot to saistošo raksturu un efektīvu piemērošanu Japānā, jo to juridiskā vērtība ir ES un Japānas atbilstības būtisks elements.

50. Turklāt Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projektā vairākkārt atsaucas uz PIAK pamatnostādņēm (Pamatnostādnes).
51. Lai arī Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projekta 16. apsvērumā precizē, ka Pamatnostādņēs sniegts autoritatīvs LPIA skaidrojums, tā tajā pašā apsvērumā atsaucas uz šo Pamatnostādņu saistošo raksturu: "Saskaņā ar informāciju, kas saņemta no PIAK, šīs Pamatnostādnes uzskatāmas par saistošiem noteikumiem, kas veido tiesiskā regulējama neatņemamu daļu, un ir lasāmas kopsakarā ar LPIA tekstu, Ministru kabineta rīkojumu, PIAK noteikumiem un PIAK sagatavotu jautājumu un atbilžu kopumu."¹⁹
52. Taču, pamatojoties uz to pašu informāciju, ko iesniegusi PIAK, EDAK saprot, ka Pamatnostādnes nav juridiski saistošas. Tās sniedz "autoritatīvu" likuma "skaidrojumu". PIAK apgalvo, ka *PIHBO* ievēro Pamatnostādnes praksē, tās izmanto PIAK, piemērojot likumu attiecībā uz *PIHBO*, un tās izmanto tiesas, pieņemot spriedumus. Taču šie elementi nav pietiekami pierādījumi tam, ka Pamatnostādnes ir juridiski saistošas normas.
53. **EDAK atzinīgi vērtētu atbilstības lēmuma skaidrojumus saistībā ar PIAK Pamatnostādņu saistošo raksturu un aicina Eiropas Komisiju uzmanīgi novērot šo aspektu.**
54. Saskaņā ar PIAK Pamatnostādnes tiek ievērotas praksē atbilstoši vietējām paražām. PIAK atzīmē, ka Japānas tiesas izmanto PIAK Pamatnostādnes spriedumu pieņemšanā, piemērojot LPIA noteikumus. Eiropas Komisija atsaucas uz tiesas nolēmumu²⁰, kas pieņemts 2006. gadā, kā uz pierādījumu, ka Japānas tiesas savos konstatējumos pamatojas uz Pamatnostādņēm. Kaut arī EDAK nesaņēma šo tiesas nolēmumu, EDAK būtu pateicīga, ja Eiropas Komisija iesniegtu jaunāku tiesas nolēmumu, ja tāds ir pieejams, vai nu datu aizsardzības, vai citā jomā, kurā Japānas tiesas ir izmantojušas PIAK Pamatnostādnes vai citas tamlīdzīgas pamatnostādnes par pamatu lēmuma pieņemšanai.

2.3.5 Atbilstības atzinuma periodiska pārskatīšana

55. VDAR 45. panta 3. punktā ir noteikts, ka vismaz reizi četros gados ir jāveic periodiska pārskatīšana. Saskaņā ar EDAK atbilstības atsauču dokumentu²¹, tas ir vispārējs termiņš, kas jāpielāgo katrai trešai valstij vai starptautiskai organizācijai, izmantojot atbilstības lēmumu. Atkarībā no konkrētajiem apstākļiem var būt nepieciešams īsāks pārskatīšanas intervāls. Tāpat incidenti vai cita informācija par tiesisko regulējumu attiecīgajā trešā valstī vai starptautiskajā organizācijā vai izmaiņām tajā var radīt nepieciešamību veikt pārskatīšanu pirms noteiktā laika. Ir lietderīgi veikt pilnīgi jauna atbilstības lēmuma pirmo pārskatīšanu visai drīz un pakāpeniski pielāgot pārskatīšanas ciklu atkarībā no iznākuma.
56. Ņemot vērā vairākus apsvērumus, tostarp to, ka LPIA stājās spēkā 2017. gadā, to, ka PIAK nodibināja 2016. gadā, un to, ka pagaidām vēl nav informācijas vai pierādījumu par Papildu noteikumu praktisko piemērošanu, **EDAK aicina Eiropas Komisiju veikt šā atbilstības atzinuma pārskatīšanu (vismaz) reizi divos gados, nevis reizi četros gados, kā ierosināts pašreizējā atbilstības lēmuma projektā.**

¹⁹ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 2018. gada 13. novembrī, 16. apsvērumš.

²⁰ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 2018. gada 13. novembrī, 5. lpp., 16. zemsvītras piezīme, "Osakas Rajona tiesa, 2006. gada 19. maija lēmums, *Hanrei Jiho*, 1948. sēj., 122. lpp.

²¹ WP254, 3. lpp.

2.3.6 Japānas starptautiskās saistības

57. Saskaņā ar VDAR 45. panta 2. punkta c) apakšpunktu un atbilstības atsauču dokumentu²², novērtējot trešās valsts aizsardzības līmeņa pietiekamību, Eiropas Komisija cita starpā ņem vērā trešās valsts starptautiskās saistības vai pienākumus, kas izriet no trešās valsts dalības daudzpusējās vai reģionālās sistēmās, jo īpaši saistībā ar personas datu aizsardzību, kā arī šādu pienākumu izpildi. Turklāt ir jāņem vērā trešās valsts pievienošanās Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencijai par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (turpmāk — “Konvencija 108+”²³) un tās Papildu protokols.
58. **Šai sakarā EDAK atzīmē, ka Japāna ir Konvencijas 108+ Konsultatīvās komitejas novērotājs.**

2.3.7 DAI²⁴ pilnvaras ierosināt prasības tiesā par atbilstības lēmuma spēkā esamību

59. EDAK uzsver, ka, lai arī atbilstības lēmuma projekta 179. apsvērumā minētas tikai tādas lietas, kurās DAI ir saņēmusi sūdzību, kurā paustas šaubas par atbilstības lēmuma saderību ar pamattiesībām uz personas privātumu un datu aizsardzību, šis apsvēruma jāuztver kā tādu situāciju piemērs, kurās DAI var ierosināt lietu valsts tiesā, kas būtu iespējams arī tad, ja sūdzības nebūtu, nevis kā pilnvaru, kas DAI piešķirtas saskaņā ar VDAR un dalībvalsts tiesību aktiem, ierobežojums šajā saistībā. VDAR normas ietver pilnvaras gan apturēt datu nosūtīšanu pat tad, ja tas notiek uz atbilstības lēmuma pamata, gan ierosināt lietu par atbilstības lēmuma spēkā esamību, un tās neaprobežojas ar lietām, kurās ir saņemta sūdzība, ja valstu tiesībās ir piešķirtas pilnvaras tā rīkoties plašāk un neatkarīgi no sūdzības, saskaņā ar atbilstošajiem VDAR.
60. **EDAK aicina Eiropas Komisiju atbilstības lēmuma projektā precizēt, ka uzraudzības iestāžu pilnvaras ierosināt lietu pret atbilstības lēmuma spēkā esamību pēc sūdzības saņemšanas ir vienīgi piemērs plašākām DAI pilnvarām, kas izriet no VDAR, kas ietver pilnvaras apturēt nosūtīšanu un ierosināt lietu par atbilstības lēmuma spēkā esamību, neesot sūdzībai, ja to paredz valsts tiesību akti.**

3 KOMERCIĀLI ASPEKTI

3.1 Satura principi

61. Atbilstības atsauču dokumenta 3. nodaļa ir veltīta “Satura principiem”. Tiem ir jābūt ietvertiem trešās valsts vai starptautiskas organizācijas sistēmā, lai varētu uzskatīt nodrošināto aizsardzības līmeni par būtībā līdzvērtīgu tam, ko garantē ES tiesību akti. EDAK apzinās, ka Japānas tiesību sistēmā pastāv no VDAR atšķirīga pieeja, ar kuru izpilda tiesības uz privātumu. Lai arī tiesības uz privātumu kā tādas nav nostiprinātas Japānas Konstitūcijā, tās ir atzītas par konstitucionālām tiesībām judikatūras ceļā, uz ko atsauces ir minētas arī Eiropas Komisijas lēmumā²⁵.
62. Jo īpaši sakarā ar to, ka Japānas pieeja būtiski atšķiras no Eiropas pieejas, ir rūpīgi jāuzrauga, vai ne vien atsevišķi aspekti, bet arī sistēma kopumā spēj nodrošinātu “būtībā līdzvērtīgu” aizsardzības līmeni. Tas nozīmē, ka iespējamās “nepilnības” attiecībā uz vienu “satura” principu var kompensēt ar citiem aspektiem, nodrošinot līdzsvaru un atsvaru sistēmu.

²² WP254, 2. lpp.

²³ Konvencija par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, Konvencija 108+, 2018. gada 18. maijs.

²⁴ Lieta C-362/14, *Maximillian Schrems* pret Datu aizsardzības komisāru, 2015. gada 6. oktobris.

²⁵ EDAK nav saņēmusi šā Tiesas lēmuma tulkojumu angļu valodā. Skatīt Komisijas XXXX Īstenošanas lēmumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 2018. gada 13. novembrī, 9. zemsvītras piezīme.

3.1.1 Jēdzieni

63. Pamatojoties uz atbilstības atsauču dokumentu, vienkāršiem datu aizsardzības jēdzieniem un/vai principiem vajadzētu būt iekļautiem trešās valsts tiesiskajā regulējumā. Lai arī tiem nav pilnībā jāatdara VDAR terminoloģija, tiem ir jāatspoguļo Eiropas datu aizsardzības tiesību aktos nostiprinātie jēdzieni un jābūt saderīgiem ar tiem. Piemēram, VDAR ietver šādus svarīgus jēdzienus: “personas dati”, “personas datu apstrāde”, “datu pārzinis”, “datu apstrādātājs”, “saņēmējs” un “sensitīvi dati”²⁶.
64. LPIA ietver arī vairākas definīcijas, piemēram, jēdzienu “personiskā informācija”, “personas dati”, “uzņēmējs, kas rīkojas ar personisko informāciju” definīcijas. **Taču šķiet, ka LPIA neietver jēdziena “rīcība ar personas datiem” definīciju, kas līdzinās terminam “personas datu apstrāde”.**
65. Attiecībā uz termina “rīcība ar personas datiem” definīciju PIAK ir iesniegusi rakstiskas atbildes uz EDAK jautājumiem par šo definīciju. Eiropas Komisija atsaucās uz šo atbildi Komisijas lēmuma projektā “Lai arī LPIA nav izmantots termins “apstrāde”, tajā tiek pielietots līdzvērtīgs jēdziens, t. i., “rīcība [ar]”, kas saskaņā ar PIAK saņemto informāciju ietver “jebkādu darbību ar personas datiem”, tostarp personiskās informācijas iegūšanu, ievadi, uzkrāšanu, organizēšanu, uzglabāšanu, rediģēšanu/apstrādi, atjaunošanu, izvadi, pārbaudi, likvidēšanu vai sniegšanu.”²⁷
66. Taču, tā kā nav iesniegts šīs definīcijas atsauces teksts, EDAK aicina **Eiropas Komisiju ciešu novērot, vai iepriekšminētā jēdziena definīcija, ko noteikusi PIAK, tiek efektīvi īstenota praksē.**

3.1.1.1 Datu apstrādātāja jēdziens un “pilnvarnieka” pienākumi

67. Kā minēts iepriekš, atbilstības atsauču dokumentā ir paredzēts, ka vienkāršiem datu aizsardzības jēdzieniem un/vai principiem vajadzētu būt iekļautiem trešās valsts tiesiskajā regulējumā.
68. LPIA ietver definīciju jēdzienam “uzņēmēji, kas rīkojas ar personisko informāciju”, kas saskaņā ar Eiropas Komisiju ietver gan datu pārziņa, gan datu apstrādātāja terminus, kas paredzēti VDAR, un nenošķir šos jēdzienus²⁸. Taču LPIA 22. pantā ir ietvers arī termins “pilnvarnieks”, kas zināmā mērā atgādina VDAR paredzēto jēdzienu “datu apstrādātājs”.
69. Kā PIAK skaidro atbildēs, kas iesniegtas EDAK un iekļautas arī Eiropas Komisijas atbilstības lēmuma projektā, pilnvarnieks ir uzskatāms par pielīdzināmu datu apstrādātājam saskaņā ar VDAR, un *PIHBO* tam ir uzticējies rīkoties ar personas datiem. Pilnvarniekam ir tādi paši pienākumi un tiesības kā jebkuram *PIHBO*, tostarp tādi, kas paredzēti Papildu noteikumos attiecībā uz personas datiem, kas nosūtīti no ES. *PIHBO*, kas uztic pilnvarniekam rīkoties ar personas datiem, ir pienākums “veikt nepieciešamu un atbilstošu uzraudzību”²⁹ pār pilnvarnieku.
70. **EDAK aicina Eiropas Komisiju paskaidrot pilnvarnieka statusu un pienākumus, kad pilnvarnieks maina apstrādes mērķus un līdzekļus, un precizēt, vai datu subjekta piekrišana vēl arvien saglabājas kā nepieciešams nosacījums, lai varētu mainīt mērķi vai noteikt līdzekļus**³⁰.

²⁶ WP254, 4. lpp.

²⁷ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 2018. gada 13. novembrī, 17. apsvēruma.

²⁸ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 2018. gada 13. novembrī, 35. apsvēruma.

²⁹ Grozītā Likuma par personiskās informācijas aizsardzību (LPIA) 22. pants, stājās spēkā 2017. gada 30. maijā.

³⁰ LPIA 23. panta 5. punkta i) apakšpunkts. Skatīt arī sadaļu par pārredzamības principu turpmāk.

3.1.1.2 Saglabāto personas datu jēdziens

71. LPIA ietver arī “saglabāto personas datu” jēdzienu, kas uzskatāms par “personas datu” apakšskategoriju. Saskaņā ar LPIA noteikumi, kas attiecas uz datu subjektu tiesībām³¹, ir piemērojami tikai saglabātiem personas datiem. Saglabāto personas datu definīcija ir ietverta LPIA 2. panta 7. punktā.
72. Saglabāti personas dati ir personas dati, kas nav tādi, ko i) paredzēts izdzēst laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus³², vai kas ii) atbilst izņēmumiem, kas paredzēti Ministru kabineta rīkojuma 4. pantā un kas, iespējams, radīs kaitējumu sabiedrībai vai citām interesēm, ja kļūtu zināma to esamība vai neesamība.
73. 2. papildu noteikumā ir paredzēts, ka “ar personas datiem, kas saņemti no ES uz atbilstības lēmuma pamata, ir jārīkojas kā ar saglabātiem personas datiem neatkarīgi no laika perioda, kurā tos paredzēts izdzēst.”
74. Taču ar personas datiem, uz kuriem attiecas Ministru kabineta rīkojuma 4. pantā paredzētie izņēmumi, nebūs nepieciešams rīkoties kā ar saglabātiem personas datiem, un nebūs spēkā šā datu subjekta tiesības.
75. VDAR 23. pantā noteikts, ka, tāpat kā Ministru kabineta rīkojuma 4. pantā, Savienības vai dalībvalsts tiesību akti, kas piemērojami datu pārzinim/apstrādātājam, var ierobežot tam piemērojamo pienākumu un datu subjektam pieejamo tiesību apjomu. To var panākt ar likumdošanas pasākumiem. Šiem ierobežojumiem ir jāievēro pamattiesību un brīvību būtība, un pasākums ir nepieciešams un samērīgs demokrātiskā sabiedrībā.
76. Kas attiecas uz izņēmumu, kuri paredzēti Ministru kabineta rīkojuma 4. pantā, būtību, EDAK nav saņēmusi pietiekamu dokumentāciju par šiem ierobežojumiem vai papildu elementiem, lai precizētu noteikumu darbības jomu³³. EDAK nevar novērtēt, vai šie datu subjektu tiesību ierobežojumi aprobežojas ar to, ko varētu uzskatīt par absolūti nepieciešamiem un samērīgiem saskaņā ar ES tiesību aktiem, līdz ar to būdami būtībā līdzvērtīgi ES datu subjektiem nodrošinātajām tiesībām.
77. **Atsevišķu būtisku dokumentu trūkuma dēļ EDAK vēlētos arī saņemt Eiropas Komisijas apliecinājumus par to, vai demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešami un samērīgi personas tiesību ierobežojumi (konkrēti attiecībā uz tiesībām piekļūt datiem, labot tos un iebilst) un vai tie ievēro pamattiesību būtību.**
78. Saskaņā ar VDAR būtiska prasība ir, lai personas dati ir aizsargāti visā to “dzīves ciklā”.
79. Ņemot vērā to, ka Papildu noteikumi ir piemērojami tikai no ES nosūtītiem personas datiem, EDAK vēlētos saņemt papildu informāciju par to, kā *PIHBO* praktiski īsteno šos noteikumus, jo īpaši tad, ja šos datus tālāk paziņo citiem *PIHBO* pēc to pirmās pārsūtīšanas uz Japānu.
80. Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projekta 15. apsvērumā ir precizējusi, ka *PIHBO*, kas saņem un/vai tālāk apstrādā no ES saņemtus personas datus, būs juridisks pienākums izpildīt Papildu noteikumus un ka, lai to realizētu, tiem ir jānodrošina, ka tie spēj identificēt šādus personas datus visā “dzīves ciklā”.
81. *PIAK*³⁴ atbildēs ir skaidrojusi, ka šāda identificēšana notiks, izmantojot tehniskus paņēmienus (marķēšana) vai organizatoriskus paņēmienus (ES izcelsmes datu uzglabāšana īpašā datubāzē).

---

³¹ LPIA 27.-30. pants.

³² Ministru kabineta rīkojuma, ar ko īsteno Likumu par personiskās informācijas aizsardzību (Ministru kabineta rīkojums) grozījums, kas stājās spēkā 2017. gada 30. maijā, 5. pants.

³³ EDAK nav saņēmusi Augstākās tiesas lēmumus, kas minēti atbilstības lēmuma projekta 53. apsvērumā.

³⁴ Šā atzinuma III pielikums.

82. Atbilstības lēmuma projekta 14. zemsvītras piezīmē Eiropas Komisija paskaidro, ka *PIHBO* ir jāreģistrē informācija par ES datu izcelsmi tik ilgi, cik nepieciešams, lai varētu nodrošinātu atbilstību Papildu noteikumiem. Tas ir nostiprināts arī LPIA 26. panta 1., 3. un 4. punktā, kurā norādīts, ka *PIHBO* ir pienākums apstiprināt un uzskaitīt šo datu avotus un visus ar šo datu iegūšanu saistītos apstākļus.
83. Taču EDAK atzīmē, ka PIAK noteikumu³⁵ 18. pantā ir precizēts, ka *PIHBO* pienākumi veikt uzskaiti ir spēkā ne vairāk kā trīs gadus gadījumiem, uz ko neattiecas īpašie uzskaites paņēmieni, kas aprakstīti PIAK noteikumu 16. pantā (izmantojot rakstisku dokumentu, elektromagnētisku ierakstu vai mikrofilmu). To ir norādījusi arī Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projekta 71. apsvērumā: “Kā norādīts PIAK noteikumu 18. pantā, šāda uzskaitē jāuzglabā vienu līdz trīs gadus atkarībā no apstākļiem.”
84. Pat, ja, kā Eiropas Komisija norāda atbilstības lēmuma projekta 14. zemsvītras piezīmē, *PIHBO* nav aizliegts uzglabāt ziņas par datu izcelsmi ilgāk par trim gadiem, lai varētu izpildīt pienākumus saskaņā ar 2. papildu noteikumu, tas nav skaidri atspoguļots ne Japānas tiesību aktos, ne Papildu noteikumos. EDAK uzskata, ka pastāv risks, ka *PIHBO* piemēros PIAK noteikumu 18. pantu pat tad, ja tie apstrādās ES izcelsmes datus. Tas galvenokārt ir tāpēc, ka šobrīd, kā to saprot EDAK un pamatojoties uz pieejamiem dokumentiem, nav tādu noteikumu, kas uzliek *PIHBO* pienākumu tā vietā ievērot Papildu noteikumus. Tā rezultātā rastos situācija, ka no ES nosūtītos datus neaizsargā papildu aizsardzības līdzekļi, kas ietverti Papildu noteikumos.
85. **EDAK arī aicina Eiropas Komisiju cieši novērot tādu personas datu efektīvu aizsardzību, kas nosūtīti no ES uz Japānu, pamatojoties uz atbilstības lēmuma projektu, visā “dzīves cikla” laikā, lai arī Japānas tiesību akti paredz pienākumu uzglabāt ziņas par datu izcelsmi ne vairāk kā trīs gadus.**

3.1.2 Likumīgas un godprātīgas apstrādes leģitīmiem mērķiem pamatojumi

86. Saskaņā ar atbilstības atsauču dokumentu un atbilstoši VDAR dati ir jāapstrādā likumīgi, godprātīgi un leģitīmi³⁶. Juridiskais pamats personas datu likumīgai, godprātīgai un leģitīmai apstrādei ir jāizklāsta pietiekami skaidrā veidā. Eiropas regulējumā ir atzīti vairāki šādi leģitīmi pamatojumi, tostarp, piemēram, valsts tiesību normas, datu subjekta piekrišana, līgumsaistību izpilde vai datu pārziņa vai trešās personas leģitīmas intereses, kas ievēro personas intereses.
87. Saskaņā ar LPIA Japānas datu aizsardzība tiesību sistēmā piekrišanai ir galvenā nozīme. Piekrišana ir personas datu apstrādes galvenais juridiskais pamats Japānā, kā arī viens no galvenajiem juridiskajiem pamatiem personas datu nosūtīšanai no Japānas uz trešo valsti. Turklāt ir nepieciešama piekrišana, lai mainītu apstrādes mērķi.
88. Saskaņā ar 3. papildu noteikumu personas datu, kas no ES nosūtīti uz Japānu, apstrādes juridiskais pamats uzskatāms par juridisko pamatu, uz kura dati ir nosūtīti uz Japānu. Ja *PIHBO* vēlas turpmāk apstrādāt šos datus citam mērķim, tam ir iepriekš jāsaņem datu subjekta piekrišana.
89. EDAK uzskata, ka piekrišanas kvalitātei, jo īpaši ņemot vērā tās svarīgo nozīmi Japānas tiesiskajā regulējumā, ir jāatbilst piekrišanas jēdziena pamatprasībām, proti, saskaņā ar ES tiesībām, tā ir “*labprātīga, konkrēta, apzināta un nepārprotama norāde par datu subjekta vēlmēm ...* Datu subjekts var atsaukt šādu piekrišanu, kas kalpo kā svarīga garantija datu subjekta brīvai gribai laika gaitā³⁷. Atteikuma tiesības kā obligāts piekrišanas elements nav atrodams Japānas tiesiskajā regulējumā.

³⁵ Likuma par personiskās informācijas aizsardzību izpildes noteikumi (PIAK noteikumi), kas stājās spēkā 2017. gada 30. maijā, 16. pants.

³⁶ WP254, 4. lpp.

³⁷ VDAR 4. panta 11. punkts. Sīkāku informāciju skatiet arī attiecīgajās EDAK pamatnostādnēs par piekrišanu WP259, 2018. gada 10. aprīlis.

Saskaņā ar PIAK pamatnostādņēm³⁸ atteikums ir tikai “vēlams” un atkarīgs no “saimnieciskās darbības īpatnībām, apmēra un statusa”.

3.1.3 Pārredzamības princips

90. Pamatojoties uz VDAR 5. pantu, pārredzamība ir ES datu aizsardzības sistēmas pamatprincips³⁹. Atbilstības atsauču dokumentā ir skaidri minēta “pārredzamība” kā viens no satura principiem, kas jāņem vērā, novērtējot, vai trešās valsts nodrošinātais aizsardzības līmenis ir būtībā līdzvērtīgs. Pārredzamības un godprātības principa mērķis ir nodrošināt, ka datu subjekts kontrolē savus datus, un šai nolūkā informācija ir jāsniedz datu subjektam proaktīvi. Privātuma vairoga lietā 29. panta darba grupa⁴⁰ savā atzinumā 1/2016 atsaucās uz Nolīguma par privātuma vairogu II pielikuma II 1 b daļu (paziņojums indivīdam) un norādīja, ka, ja datus neievāc tieši, organizācijai ir jāpaziņo datu subjektam “vietā, kur Vairoga organizācija reģistrē datus” (2.2.1.a sadaļa). Vēl viens kritērijs ir privātuma politikas publiska pieejamība (skatīt 2.2.1.b sadaļu). Tādējādi jau saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK tika uzskatīts par nepieciešamu tieši informēt datu subjektu.
91. Pirmās bažas tiek paustas par informācijas, ko sniedz datu subjektam saskaņā ar LPIA, modalitāti. Saskaņā ar LPIA 27. panta 1. punktu *PIHBO* ir pienākums sniegt informāciju, kas aprakstīta LPIA 27. panta 1. punktā, sagatavojot to “tādējādi, ka persona var būt par to lietas kursā”. Taču šāds formulējums skaidri nenorāda, kādā mērā *PIHBO* ir jāveic pozitīvi pasākumi, lai patiesi informētu datu subjektu.
92. **EDAK aicina Komisiju skaidrot formulējuma “var būt lietas kursā” nozīmi un to, vai LPIA izvirza pienākumu patiesi informēt datu subjektus.**
93. Turklāt saskaņā ar atbilstības atsauču dokumentu vēl arvien var pastāvēt datu subjektam sniegtās informācijas ierobežojumi, līdzīgi kā VDAR 23. pantā. Līdzīgi VDAR 14. panta 5. pants paredz tiesību uz informāciju izņēmumus, ja iespējams, ka informācija padarīs neiespējamu apstrādes mērķu sasniegšanu vai tai nopietni kaitēs. Taču pat šādā gadījumā pārzinis sniedz noteiktu informāciju, piemēram, padarot “vispārinātu” informāciju publiski pieejamu. Turklāt, ja risks vairs nepastāv, datu subjektam par to tiek paziņots⁴¹. Šie aspekti ir svarīgi, lai nodrošinātu godprātīguma pamatprincipu.
94. Saskaņā ar LPIA 23. pantu *PIHBO* parasti ir pienākums sniegt savlaicīgu informāciju datu subjektam par tā datu nodošanu trešai personai vai nu netieši, saņemot tā piekrišanu, vai tieši, izmantojot nepiedalīšanās klauzulu. EDAK saprot, ka nav paziņojuma datu subjektam, ar ko to informē, ka tā dati nav saglabāti personas dati saskaņā ar LPIA, jo uz tiem attiecas izņēmumi saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma 4. pantu. Tā rezultātā tie nevarēs pilnībā izmantot savas tiesības. Datu subjekti netiek informēti arī LPIA 18. panta 4. punktā paredzētajos gadījumos.

---

³⁸ *Data Protection Legal and Technical Research and Analysis Consortium (DPC), An assessment of the level of protection of personal data provided under Japanese law*, 46. lpp.: “Turklāt no personu, piemēram, patērētāju, tiesību un interešu aizsardzības viedokļa vēlams gadījumā, ja ir saņemts personas pieprasījums par saglabātajiem personas datiem, atbildēt uz tā pieprasījumu, izbeidzot u. tml. tiešo mārketingu vai brīvprātīgi veicot likvidēšanu u. tml., ņemot vērā saimnieciskās darbības īpatnības, apmēru un statusu.”

³⁹ WP 254, 3. nodaļa, 7. punkts, 5. lpp.; skatīt arī VDAR 39. apsvērumu.

⁴⁰ Šī darba grupa tika izveidota saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 29. pantu. Tā bija neatkarīga Eiropas padomdevēja institūcija datu aizsardzības un privātuma jautājumos. Tās uzdevumi ir aprakstīti Direktīvas 95/46/EK 30. pantā un Direktīvas 2002/58/EK 15. pantā. Tagad WP29 ir kļuvusi par EDAK.

⁴¹ *Tele2*, apvienotās lietas C 203/15 un C 698/15, Tiesas spriedums, 2016. gada 21. decembris, 121. apsv., un *Digital Rights Ireland*, apvienotās lietas C-293/12 un C-594/12, Tiesas spriedums, 2014. gada 8. aprīlis, 54.-62. apsv.

95. **EDAK atzīst, ka tiesības var tikt ierobežotas, ņemot vērā legītīmus mērķus, ko īsteno PIHBO un valsts iestādes. Vienlaikus EDAK uzskata, ka ir savlaicīgi jāsniedz vismaz vispārīga informācija par iespējamību, ka tiesības var tikt ierobežotas, lai sasniegtu likumā paredzētos mērķus, un ka datu subjekts ir jāinformē, kad riski, kuru dēļ informācija ir ierobežota, vairs nepastāv.**
96. Visbeidzot, citi pārredzamības aspekti ir sīkāk iztirzāti turpmāk. Tie attiecas uz riskiem, ko rada nosūtīšana uz trešām valstīm⁴², un informācija par apstrādes loģiku automatizētas lēmumu pieņemšanas, tostarp profilēšanas, kontekstā.⁴³

3.1.4 Ierobežojumi tālākai nosūtīšanai

97. EDAK atzinīgi vērtē Japānas iestāžu un Eiropas Komisijas centienus uzlabot aizsardzības līmeni tālākai nosūtīšanai atbilstoši 4. papildu noteikumam, kas liedz nosūtīt no ES saņemtos personas datus tālāk uz trešo valsti, pamatojoties uz APEC pārrobežu privātuma noteikumiem. Turklāt EDAK atzīst, ka jaunā atbilstības lēmuma projekta 177. un 184. apsvērumā Eiropas Komisija ir apņēmusies apturēt atbilstības lēmumu tādā gadījumā, kad tālāka nosūtīšana vairs nenodrošina aizsardzības nepārtrauktību. Taču EDAK vēlās vērst uzmanību uz diviem aspektiem saistībā ar šo ES personas datu nosūtīšanu no Japānas uz trešām valstīm.
98. **Piekrišanas izmantošana par pamatojumu, lai nosūtītu datus no Japānas uz trešo valsti, Japānas tiesību sistēmā rada bažas, jo EDAK uzskata, ka informācija, kas sniegta ES datu subjektiem pirms piekrišanas došanas, nešķiet visaptveroša.**
99. LPIA 24. pants aizliedz nosūtīt personas datus trešai personai ārpus Japānas teritorijas, iepriekš nesaņemot attiecīgās personas piekrišanu. 4. papildu noteikumā paredzēts, ka ES datu subjektiem ir jāsaņem informācija par nosūtīšanas apstākļiem, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu par piekrišanu.
100. Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projektā secina, ka 4. papildu noteikums nodrošina noteiktu labi informētu ES datu subjekta piekrišanu⁴⁴, jo to informēs, ka datus nosūtīs uz ārvalstīm, un par konkrētu galamērķa valsti. Tas ļautu datu subjektam novērtēt ar nosūtīšanu saistīto privātuma risku.
101. Saskaņā ar atbilstības atsauču dokumenta pārredzamības principu, informējot personas, tiek panākts zināms godprātības līmenis. Attiecībā uz tālāku nosūtīšanu uz piekrišanas pamata, EDAK uzskata, ka, lai nodrošinātu šādu pietiekamu godprātības līmeni, datu subjektiem vajadzētu būt skaidri informētiem par šādas nosūtīšanas iespējamiem riskiem, kas rodas no pietiekamas aizsardzības trūkuma trešā valstī un atbilstošu aizsardzības pasākumu neesamības pirms piekrišanas sniegšanas. Šādā paziņojumā ir jāiekļauj informācija par to, ka trešā valstī, iespējams, var nebūt uzraudzības iestādes un/vai datu apstrādes principu, un, iespējams, trešā valstī nav paredzētas datu subjektu tiesības⁴⁵. Pēc EDAK ieskatiem šīs informācijas sniegšana ir būtiska, lai ļautu datu subjektam sniegt piekrišanu, pilnībā apzinoties šos konkrētos nosūtīšanas faktus⁴⁶.
102. Tāpat informēta piekrišana ir nozīmīga attiecībā uz nozaru izņēmumiem. Atbilstības lēmums neietver noteiktus apstrādes veidus, ko veic noteiktas organizācijas, piemēram, universitātes, kas apstrādā

---

⁴² Skatīt 2.1.4. sadaļu.

⁴³ Skatīt 2.1.6. sadaļu.

⁴⁴ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 13. novembrī, 76. apsvēruma.

⁴⁵ EDAK Pamatnostādnes 2/2018 par 49. panta izņēmumiem saskaņā ar Regulu 2016/679, 2018. gada 25. maijs, 8. lpp.

⁴⁶ EDAK Pamatnostādnes 2/2018 par 49. panta izņēmumiem saskaņā ar Regulu 2016/679, 2018. gada 25. maijs, 7. lpp.

personas datus akadēmiskiem mērķiem. Šeit EDAK bažas attiecas uz konkrēto scenāriju, kurā dati, kas nosūtīti no ES saskaņā ar atbilstības lēmumu — piemēram, CR dati par *Erasmus* studentiem Japānā — , tiek tālāk izmantoti citam mērķim, kas neietilpst atbilstības lēmuma darbības jomā (piem., pētniecības mērķiem), ar datu subjekta piekrišanu, un tāpēc uz tiem vairs neattiecas Papildus noteikumus paredzētā papildu aizsardzība.

103. Eiropas Komisija atbilstības lēmuma projekta 38. apsvērumā norāda, ka šāds scenārijs ietilpst tālākas nosūtīšanas kontekstā un ka, ja tāda notiek, *PIHBO* ir pienākums sniegt datu subjektam visu nepieciešamo informāciju pirms tā piekrišanas saņemšanas, tostarp to, ka personiskā informācija neietilpst LPIA noteikumu aizsardzības jomā.
104. 4. papildu noteikumā paredzēts tikai tas, ka *PIHBO* ir jāsaņem datu subjekta piekrišana pēc tam, kad ir sniegta informācija par nosūtīšanas apstākļiem, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu par piekrišanu.
105. **EDAK aicina Eiropas Komisiju pārliecināties, ka datu subjektam sniegtā informācija “par nosūtīšanas apstākļiem” ietver informāciju par iespējamiem nosūtīšanas riskiem, kas izriet no pietiekamas aizsardzības neesamības trešā valstī un atbilstošu aizsardzības pasākumu neesamības, vai nozaru izņēmumu gadījumā, par Papildu noteikumu un LPIA aizsardzības pasākumu neesamību.**
106. **Var notikt personas datu tālāka nosūtīšana uz trešām valstīm, uz ko attieksies iespējamais Japānas vēlāk pieņemtais atbilstības lēmums.**
107. Neskarot LPIA 23. panta 1. punktā minētos izņēmumus, datus, kas sākotnēji nosūtīti no ES uz Japānu, var pēc tam nosūtīt no Japānas uz trešo valsti, nesaņemot piekrišanu, divos gadījumos:
  - ja *PIHBO* un trešās personas saņēmējs ir kopīgi ieviesuši pasākumus, nodrošinot aizsardzības līmeni, kas ir līdzvērtīgs LPIA, lasot kopskatā ar Papildu noteikumiem, noslēdzot līgumu, cita veida saistošas vienošanās vai saistošas vienošanās korporatīvā grupā⁴⁷;
  - ja PIAK saskaņā ar LPIA 24. pantu un PIAK noteikumu⁴⁸ 11. pantu ir atzinusi trešo valsti par tādu, kurā ir nodrošināts aizsardzības līmenis, kas ir līdzvērtīgs Japānā nodrošinātajam līmenim.
108. EDAK vērtē LPIA 24. pantu kā īpašāku normu, kurā ietilpst atkāpe no vispārējā noteikuma saskaņā ar LPIA 23. pantu. Tādēļ EDAK nepiekrīt Eiropas Komisijas novērtējumam, kas sniegts atbilstības lēmuma projekta 78. apsvērumā, norādot, ka pat tādos gadījumos uz nosūtīšanu trešai personai ir attiecināma prasība saņemt piekrišanu saskaņā ar LPIA 23. panta 1. punktu.
109. Saskaņā ar PIAK noteikumu 11. panta 1. punktu PIAK pieņemtam atbilstības lēmumam ir nepieciešamas materiālās normas, kas ir līdzvērtīgas LPIA, kuru īstenošanu nodrošina trešā valstī un ko efektīvi uzrauga neatkarīga īstenošanas iestāde. Turklāt PIAK var noteikt nepieciešamos nosacījumus, lai pasargātu personu tiesības un intereses Japānā saskaņā ar PIAK noteikumu 11. panta 2. punktu.
110. 4. papildu noteikumā norādīts, ka ES personas datus var nosūtīt uz trešo valsti saskaņā ar Japānas atbilstības lēmumu bez papildu ierobežojumiem. Savukārt VDAR 44. pants nosaka, ka jebkādi personas datu nosūtīšanai uz trešo valsti ir jāatbilst noteikumiem, kas izvirzīti VDAR V nodaļā, ietverot tālāku nosūtīšanu no vienas trešās valsts uz citu trešo valsti. Tālāka nosūtīšana nedrīkst nelabvēlīgi

---

⁴⁷ 4. papildu noteikuma ii) apakšpunkts.

⁴⁸ Likuma par personiskās informācijas aizsardzību izpildes noteikumi, 2017. gada 30. maijs. ES Komisija iesniedza EDAK jaunā 11. panta tulkojumu angļu valodā, taču šis pants vēl nav publicēts.

ietekmēt fizisko personu, kuru dati tiek pārsūtīti, aizsardzības līmeni⁴⁹. Lai arī šādam skaidrojumam principā pievienojas arī Eiropas Komisija tās atbilstības lēmuma projektā⁵⁰, šķiet, tas netiek pilnībā ievērots. Eiropas Komisija vienojās par aizliegumu nosūtīt datus, kuru izcelsme ir ES, uz trešo valsti, pamatojoties uz Āzijas un Klusā okeāna valstu ekonomiskās sadarbības foruma (APEC) pārrobežu privātuma noteikumiem (CBPR). Ņemot vērā salīdzināšanas rīku, ko izstrādāja 2014. gadā saskaņā ar ES direktīvu, starp BCR un CBPR, parādot abu sistēmu prasības, konverģences un atšķirības (WP29 Atzinums 02/2014), EDAK ir bažas par CBPR pielietojumu kā tālākas nosūtīšanas rīku personas datiem, kas nosūtīti no ES uz valstīm ārpus Japānas.

111. Turpretim personas datu, kas nosūtīti no ES uz Japānu, tālāka nosūtīšana uz Japānas atbilstības lēmuma pamata Eiropas Komisijai šķiet pieņemama, neesot iespējai PIAK izvirzīt Papildu noteikumus kā nosacījumus, lai vajadzības gadījumā pasargātu ES personu tiesības un intereses. No VDAR 44. panta EDAK secina, ka uzlabota datu, ko no ES nosūta uz Japānu, aizsardzība, kas paredzēta Papildu noteikumos, vienmēr ir jāpagarina, ja personas datus, kas nosūtīti no ES uz Japānu, tālāk nosūta uz trešo valsti, ja attiecīgās valsts datu aizsardzības regulējums nav atzīts par būtībā līdzvērtīgu VDAR.
112. **Tāpēc EDAK aicina Eiropas Komisiju pārņemt uzraudzības lomu un nodrošināt, ka tiek saglabāts ES datu aizsardzības līmenis, vai apsvērt šā atbilstības lēmuma atcelšanu, ja no ES uz Japānu nosūtītos personas datus tālāk nosūta uz trešām valstīm, pamatojoties uz iespējamu Japānas vēlāk pieņemtu atbilstības lēmumu, ja šādām trešām valstīm nav veikts iepriekšējs ES novērtējums vai atbilstības atzinums.**

3.1.5 Tiešā tirgvedība

113. Saskaņā ar 3. papildu noteikumu *PIHBO* ir aizliegts apstrādāt datus tiešās tirgvedības mērķiem, ja dati ir nosūtīti no Eiropas Savienības citiem mērķiem un ES datu subjekts nav sniedzis piekrišanu lietošanas mērķa maiņai.
114. Saskaņā ar atbilstības atsauču dokumentu, ja datus apstrādā tiešās tirgvedības mērķiem, datu subjektam vajadzētu būt iespējām jebkurā brīdī bez maksas iebilst pret tā datu apstrādi šādiem mērķiem. Saskaņā ar LPIA 16. pantu *PIHBO* drīkst apstrādāt personisku informāciju tikai tad, ja datu subjekts sniedz tam piekrišanu. Piekrišanas atsaukšana var sniegt tādus pašus rezultātus kā privileģētās tiesības iebilst pret tiešo tirgvedību.
115. Japānas datu aizsardzības regulējumā nav paredzētas privileģētas tiesības iebilst, un, kā aprakstīts iepriekš sadaļā par piekrišanu, piekrišanas atsaukšana saskaņā ar PIAK Pamatnostādnēm ir vienīgi vēlama un nosacīta, tādēļ to nevar uzskatīt par pielīdzināmu tiesībām iebilst jebkurā laikā, kā tas paredzēts saskaņā ar atbilstības atsauču dokumentu. **EDAK aicina Eiropas Komisiju sniegt apliecinājumus par tiesībām atsaukt piekrišanu un uzraudzīt lietas saistībā ar tiešo tirgvedību.**

3.1.6 Automatizēta lēmumu pieņemšana un profilēšana

116. Saskaņā ar atbilstības atsauču dokumentu lēmumi, pamatojoties vienīgi uz automatizētu apstrādi (automatizēta individuālu lēmumu pieņemšana), tostarp profilēšanu, kas rada tiesiskas sekas vai būtiski ietekmē datu subjektu, drīkst notikt tikai noteiktos apstākļos, kas paredzēti trešās valsts tiesiskajā regulējumā. Tāpēc ikreiz, kad notiek automatizēta lēmumu pieņemšana un profilēšana atbilstoši iepriekšminētajiem apstākļiem, ir jābūt juridiskam pamatojumam.

---

⁴⁹ WP 254, 5. lpp.

⁵⁰ Komisijas XXXX Īstenošanas lēmums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 2016/679 par personas datu pietiekamu aizsardzību Japānā; versija, kas nosūtīta EDAK 13. novembrī, 75. apsvērumš.

117. Eiropas regulējumā automatizētas lēmumu pieņemšanas nosacījumi ietver, piemēram, nepieciešamību iegūt skaidri paustu datu subjekta piekrišanu⁵¹ vai šāda lēmuma nepieciešamību līguma slēgšanas mērķim. Ja lēmums neatbilst šādiem nosacījumiem, kas paredzēti trešās valsts tiesiskajā regulējumā, datu subjektam vajadzētu būt tiesībām netikt pakļautam šādam procesam. Turklāt trešās valsts tiesiskajam regulējumam jebkurā gadījumā ir jāparedz nepieciešamie aizsardzības pasākumi, tostarp tiesības uz informāciju par lēmuma pamatā esošiem konkrētajiem iemesliem un par loģiku, kas nepieciešama, lai izlabotu nepareizu vai nepilnīgu informāciju un apstrīdētu lēmumu, ja tas ir pieņemts uz nepareizu faktu pamata.
118. Komisijas lēmums attiecas tikai uz banku sektoru, kur būtu piemērojami nozaru noteikumi⁵² attiecībā uz automatizētiem lēmumiem. Vispārējās pamatnostādņēs galveno banku uzraudzībai, kas minētas atbilstības lēmuma projekta 93. apsvērumā, ir noteikts, ka attiecīgajai personai ir jāsaņem konkrēti skaidrojumi, ja ir saņemts atteikums pieprasījumam slēgt aizdevuma līgumu.
119. Eiropas Komisijas argumentācija, atsaucoties uz atbilstības lēmuma projektu (94. apsvēruma), apgalvojot, ka ir maz ticams, ka tas, ka LPIA nav īpašu noteikumu par automatizētu lēmumu pieņemšanu, ietekmēs aizsardzības līmeni, šķiet (piemēram), neņem vērā gadījumu, kurā no ES nosūtītus personas datus tālāk apstrādā cits Japānas datu pārzinis (atšķiras no sākotnējā Japānas datu importētāja).
120. Tādējādi šķiet, ka nav tādu vispārēju noteikumu, kas ir spēkā visās nozarēs Japānā un kas regulē automatizētu lēmumu pieņemšanu un profilēšanu.
121. **EDAK aicina Eiropas Komisiju uzraudzīt lietas, kas saistītas ar automatizētu lēmumu pieņemšanu un profilēšanu.**

3.2 Procesuālie un izpildes mehānismi

122. Pamatojoties uz atbilstības atsauču dokumentā izvirzītajiem kritērijiem, EDAK ir analizējusi turpmākos Japānas datu aizsardzības un tiesiskā regulējuma aspektus, kas ietverti atbilstības lēmuma projektā: neatkarīga uzraudzības iestādes esamība un efektīva darbība; tādas sistēmas esamība, kas nodrošina labu atbilstības līmeni, un sistēma, kas nodrošina piekļuvi piemērotiem tiesiskās aizsardzības mehānismiem, sniedzot ES pilsoņiem iespējas izmantot savas tiesības un vērsties pēc palīdzības, nesaskaroties ar apgrūtināšiem šķēršļiem tiesiskās aizsardzības procesā administratīvā kārtā un tiesā.
123. Pamatojoties uz EST izvirzītajiem parametriem *Schrems* lietā⁵³ un VDAR 104. apsvērumā un 45. pantā paredzētajiem parametriem, EDAK konstatē, ka, lai arī Japānā pastāv sistēma, kas atbilst Eiropas sistēmai, tā praksē var būt grūti pieejama ES pilsoņiem, kuru dati tiks nosūtīti saskaņā ar šo atbilstības lēmumu, ņemot vērā valodas un institucionālos šķēršļus.
124. Iekams uzmanība tiks pievērsta dažiem ieteikumiem Komisijai, turpmākajās sadaļās tiks aplūkoti iepriekšminētie Japānas regulējuma aspekti.

3.2.1 Kompetenta neatkarīga uzraudzības iestāde

125. PIAK nodibināja 2016. gada 1. janvārī pēc 2015. gada LPIA grozījumiem, tādējādi aizstājot priekšgājēju — Īpašo personiskās informācijas aizsardzības komisiju (izveidota 2013. gadā saskaņā ar

---

⁵¹ Kritiskas piezīmes par piekrišanas jēdzienu Japānas datu aizsardzības tiesiskajā regulējumā skatīt: 2.1. Vispārīgi jautājumi un [2.2.8. Tiešā tirgvedība](#).

⁵² EDAK nav saņēmusi šos Nozaru noteikumus.

⁵³ Lieta 362/14 (2015) *Maximilian Schrems* pret Datu aizsardzības komisāru, (73. un 74. punkts).

Likumu par manu numuru — *My Number Act*). Lai arī būdama jauna organizācija, kopš tās dibināšanas PIAK ir ieguldījis lielu darbu infrastruktūras izveidē, lai varētu īstenot grozīto LPIA. Tostarp ir izstrādāti PIAK noteikumi, PIAK Pamatnostādnes, lai palīdzētu *PIHBO* tulkot LPIA, publicēts PIAK jautājumu un atbilžu⁵⁴ dokuments, kā arī ir izveidota palīdzības tālruņa līnija, kas konsultē uzņēmējus un pilsoņus par datu aizsardzības noteikumiem, un mediācijas pakalpojums, kas strādā ar sūdzībām.

126. PIAK izveidi un darbību regulē LPIA V nodaļa. Lai arī PIAK ietilpst premjerministra jurisdikcijā, 62. pantā ir noteikts, ka PIAK funkcijas pilda neatkarīgi. EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas skaidrojumu, kas iekļauts grozītajā atbilstības lēmuma projektā, kurš laists klajā 2018. gada 13. novembrī, sīkāk aprakstot līmeni, kādā uz PIAK neiedarbojas iekšējas un ārējas ietekmes.

3.2.2 Datu aizsardzības sistēmai ir jānodrošina labs atbilstības līmenis

127. Atbilstības lēmuma projektā tiek visaptveroši izskatītas pilnvaras, kādas PIAK piemīt saskaņā ar LPIA 40., 41. un 42. pantu, lai nodrošinātu tiesību aktu uzraudzību un izpildi. 40. pantā ir paredzētas PIAK pilnvaras pieprasīt no *PIHBO* ziņojumus un dokumentāciju saistībā ar apstrādes darbībām, kā arī veikt pārbaudes uz vietas. Saskaņā ar 42. pantu PIAK ir tiesības — ja tiek atzīts, ka tas ir nepieciešams, lai pasargātu personas tiesības, vai ir konstatēts likuma normu pārkāpums — izdot ieteikumus, bet, ja ar tiem netiek panākts vēlams rezultāts, izdot rīkojumus *PIHBO* izbeigt darbību, kas rada pārkāpumu, vai veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu pārkāpumu.
128. 2018. gada oktobrī PIAK ierosināja vienu no pirmajām prasībām saskaņā ar grozītā LPIA 41. pantu un izdeva norādījumu *PIHBO*, aicinot uzņēmumu stiprināt drošības pasākumus un efektīvi pārraudzīt lietotņu pakalpojumu sniedzējus, nodrošinot skaidru un viegli uztveramu informāciju lietotājiem par to, kā tiek izmantota viņu personiskā informācija, un saņemt iepriekšēju piekrišanu gadījumos, kad informāciju koplieto ar trešo personu, kā arī pienācīgi atbildēt uz lietotāju pieprasījumiem dzēst viņu informāciju. EDAK iesniegtajās atbildēs⁵⁵ PIAK amatpersonas informēja, ka uzņēmums ir apņēmis sadarboties un ka, ja uzņēmums apņemšanos nepildīs, tam tiks iesniegts “ieteikums” saskaņā ar LPIA 42. panta 1. punktu.
129. Izmeklēšana, ko veica PIAK saistībā ar iepriekšminēto *PIHBO*, ir ļoti pozitīvs rādītājs, kas liecina par Japānas uzraudzības iestādes centieniem nodrošināt labu atbilstības līmeni valstī.
130. Lai arī attiecībā uz regulējumu, kas bija spēkā pirms 2015. gada grozījumiem, ir veikti uzlabojumi, EDAK novēro, ka PIAK ir mazāk pilnvaru nekā Eiropas DAI saskaņā ar VDAR, jo īpaši attiecībā uz **izpildes panākšanu**. Piemēram, administratīvie naudas sodi ir salīdzinoši mazi⁵⁶. Eiropas Komisijas lēmuma 108. apsvērumā ir uzsvērts, ka neatbilstību vai atsevišķu LPIA pārkāpumu gadījumā ir ieviesti kriminālsodi un ka PIAK priekšsēdētājs var nodot lietas prokuroram. Taču Eiropas Komisijas lēmumā nav ņemts vērā tas, ka valsts apsūdzības institūtam Japānā ir plaša rīcības brīvība un tiem reizēm var būt nepieciešami ilgstoši pārskatīšanas procesi⁵⁷. Turklāt brīvības atņemšanas sods (ar sabiedriskiem darbiem vai bez tiem), kas saistīts ar LPIA pārkāpumiem saskaņā ar VII nodaļu, var būt grūti izpildāms,

⁵⁴ Eiropas Komisija nav iesniegusi šo dokumentu EDAK angļu valodā.

⁵⁵ III pielikums.

⁵⁶ Tie ir paredzēti LPIA VII nodaļā. Maksimālais sods ir paredzēts 83. pantā (personiskās informācijas datubāzes nesankcionēta nodošana vai lietošana savai vai trešās personas nelikumīgai peļņai), un tas pielīdzinās vai nu brīvības atņemšanai uz gadu ar sabiedriskiem darbiem, vai naudas sodam, kas nepārsniedz 500 000 jenu (aptuveni 3900 EUR). Saskaņā ar Komisijas sniegtajiem skaidrojumiem naudas sodi ir kumulatīvi par katru pārkāpumu. Lai arī tā ir noteikts, EDAK konstatē, ka, pat ja ir piemērotas kumulatīvi naudas sodi, kopsumma, visticamāk, saglabājas salīdzinoši zema salīdzinājumā ar Eiropas standartiem.

⁵⁷ Oda H., *Japanese Law*, Oxford University Press (III izdevums), 2009: 439–440.

jo tas ir vērstis pret fiziskām personām un jebkurā gadījumā nesoda *PIHBO* kā juridisku personu, kas nepilda pārskatatbildības pienākumus.

131. **Nemot vērā iepriekš izklāstīto, EDAK aicina Eiropas Komisiju cieši uzraudzīt sankciju un attiecīgo tiesiskās aizsardzības līdzekļu efektivitāti Japānas datu aizsardzības sistēmā.**

3.2.3 Datu aizsardzības sistēmai ir jānodrošina atbalsts un palīdzība individuāliem datu subjektiem, tiem izmantojot savas tiesības un atbilstošus tiesiskās aizsardzības mehānismus

132. PIAK savā tīmekļa vietnē sniedz plašu informāciju un norādes, kuru mērķis ir palielināt *PIHBO* informētību par to saistībām un pienākumiem saskaņā ar datu aizsardzības regulējumu, kā arī nodrošina palīdzības tālruņa līniju, lai sniegtu informāciju un atbalstu Japānas pilsoņiem par to individuālajām tiesībām saskaņā ar LPIA. Tīmekļa vietnē ir arī sadaļa ar nosaukumu “Children’s room” (Bērnistaba), kas īpaši paredzēta bērniem un jauniešiem. EDAK konstatē, ka šī informācija, kā arī palīdzības tālruņa līnijas atbalsts, norādes un jautājumu un atbilžu dokumenti ir pieejami japāņu valodā⁵⁸. Tāpēc EDAK ir pārliecināta, ka būtu lietderīgi, ja PIAK varētu nodrošināt īpašu lapu tīmekļa vietnes angļu valodas versijā, kurā būtu sniegta informācija par ES pilsoņu, kuru dati tiks nosūtīti uz Japānu atbilstoši Eiropas Komisijas atbilstības lēmumam, individuālajām tiesībām saskaņā ar Japānas datu aizsardzības regulējumu un Papildu noteikumiem.
133. EDAK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas skaidrojumu, kas iekļauts grozītā atbilstības lēmuma projekta, kurš laists klajā 2018. gada 13. novembrī, 104. apsvērumā par mediācijas pakalpojumu, ko organizē PIAK saskaņā ar LPIA 61. panta ii) apakšpunktu. Taču saistībā ar šo EDAK vēlētos aktualizēt trīs aspektus. Pirmkārt, ziņas par mediācijas pakalpojumu nav publiskotas PIAK tīmekļa vietnes angļu valodas versijā. Otrkārt, pakalpojums ir pieejams tikai pa tālruni un tikai japāņu valodā. Visbeidzot, mediācija ir tikai virzošs process, kā rezultātā starp pusēm netiek noslēgta saistoša vienošanās, kas ietekmē datu subjektiem pieejamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu iespēju efektivitāti⁵⁹.
134. Visbeidzot, EDAK konstatē, ka atbilstības lēmuma projektā uzmanība īpaši pievērsta tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas pieejami civilprocesā, kā arī kriminālprocesā, taču nenorāda uz tādiem **institucionāliem tiesas procesa šķēršļiem** Japānā kā tiesāšanās izdevumi (juridisko pakalpojumu maksa tiek sadalīta vienādās daļās starp pieteicēju un atbildētāju neatkarīgi no tiesas procesa iznākuma⁶⁰), juristu trūkums valstī⁶¹, tas, ka ārvalstu juristi nedrīkst praktizēt advokāta profesiju pašmāju tiesībās, kā arī pierādīšanas pienākuma prasība saskaņā ar deliktu tiesībām. EDAK baidās, ka šie faktori var praksē traucēt personām izmantot tiesu pieejamību un apdraudēt tiesības operatīvi izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus, neradot nesamērīgi lielas izmaksas.
135. **Nemot vērā iepriekš izklāstīto, EDAK pauž bažas, ka pastāv risks, ka ES pilsoņiem var būt sarežģīti piekļūt tiesiskai aizsardzībai administratīvā kārtā un tiesā, tāpēc tā vēlētos, lai Eiropas Komisija ar PIAK pārrunātu iespēju izveidot tiešsaistes pakalpojumu vismaz angļu valodā ar mērķi sniegt atbalstu**

⁵⁸<https://www.ppc.go.jp/en/contactus/piinquiry/>.

⁵⁹ Kojima T., *Civil Procedure and ADR in Japan*, Chuo University Press, 2004; un Menkel-Meadow C., *Dispute Processing and Conflict Resolution: Theory, Practice and Policy*, Ashgate (2003) (izd.).

⁶⁰ Wagatsuma (2012), *Recent Issues of Cost and Fee Allocation in Japanese Civil Procedure in Reimann* (izd.), *Cost and Fee Allocation in Civil Procedure – Ius Gentium; comparative Perspectives on Law and Justice*, 11. sēj., 195–200. lpp.

⁶¹ Saskaņā ar jaunāko statistiku advokātu skaits Japānā sasniedz 38 980 (aptuveni 290 advokātu uz vienu miljonu iedzīvotāju [Japānas Advokātu asociācijas federācija] (2017), *White Paper on Attorneys*: 8–9. lpp.

ES pilsoņiem un risināt to sūdzības⁶². Tāpat EDAK atzinīgi vērtētu iespēju ļaut ES DAI rīkoties kā starpniekiem, risinot ES datu subjektu sūdzības ar organizācijām, kas darbojas Japānā, un ar PIAK.

4 PAR PUBLISKO IESTĀŽU PIEKĻUVI DATIEM, KAS NOSŪTĪTI UZ JAPĀNU

136. Komisijas mērķis ir ar atbilstības lēmumu atzīt, ka “Japāna nodrošina pietiekamu tādu personas datu aizsardzības līmeni, kas nosūtīti no Eiropas Savienības uzņēmējiem, kas rīkojas ar personisko informāciju, Japānā”, kā minēts atbilstības lēmuma projekta 1. pantā. Saskaņā ar VDAR 45. panta 2. punktu Komisija analizēja arī ierobežojumus un aizsardzības pasākumus, kas attiecas uz publisko iestāžu piekļuvi personas datiem. Šajā nodaļā uzmanība ir pievērsta tiesībaizsardzības iestāžu un valdības struktūru piekļuvei personas datiem valsts drošības mērķiem. EDAK analīze ir pamatota ar atbilstības lēmuma projektu, tā II pielikumu, kurā Japānas valdība sniedz attiecīgā tiesiskā regulējuma pārskatu, kā arī Japānas normatīvajiem aktiem tādā apmērā, kā to nodrošināja Komisija. Tādēļ šā novērtējuma īpašajā kontekstā EDAK ņēma vērā elementus saistībā ar Japānas tiesību aktiem, kas nav iekļauti Eiropas Komisijas konstatējumos, taču tie ir būtiski, lai novērtētu nosacījumus un aizsardzības pasākumus, saskaņā ar kuriem Japānas publiskās iestādes drīkst piekļūt personas datiem, kas nosūtīti no Eiropas Savienības.

4.1 Tiesībaizsardzības iestāžu piekļuve datiem

4.1.1 Datu piekļuves procedūras krimināltiesību jomā

137. Atbilstības lēmuma projektā ir paredzēti trīs veidi saskaņā ar Japānas tiesību aktiem, kādā tiesībaizsardzības iestādes var piekļūt datiem Japānā:

4.1.1.1 *Piekļuves pieprasījumi ar tiesas orderi*

138. Atbilstības lēmuma projektā ir norādīts, ka, lai valdības iestādes Japānā, jo īpaši tiesībaizsardzības iestādes krimināltiesību jomā, pieprasītu piekļuvi elektroniskiem pierādījumiem kriminālizmeklēšanas kontekstā, tām vienmēr ir nepieciešams orderis, izņemot gadījumus, kad tās izmanto brīvprātīgas informācijas atklāšanas procedūru — skatīt turpmāk.

4.1.1.1.1 “Pietiekama pamatojuma” prasība, orderu nepieciešamība un samērīgums

139. EDAK apzinās, ka saskaņā ar Japānas Konstitūciju, jebkādi personas datu vākšanai ar piespiedu līdzekļiem jābūt uz tiesas ordera pamata. Konkrētāk, atbilstības lēmuma projektā ir norādīts, ka visos “meklēšanas un izņemšanas” gadījumos ir jābūt izdotiem tiesas orderiem par “pietiekamu pamatojumu”, kas Augstākās tiesas ieskatā pastāv tikai tad, ja uzskatāms, ka attiecīgā persona (aizdomās turētais vai apsūdzētais) ir veikusi nodarījumu un kriminālizmeklēšanā ir nepieciešama meklēšana un izņemšana. Šeit Komisija atsaucas uz Augstākās tiesas 1969. gada 18. marta spriedumu lietā Nr. 100 (1968(*Shi*)). EDAK atkārtoti, ka saskaņā ar EST judikatūru⁶³ tikai tiesa, nevis, piemēram, prokurors, var atļaut pārvietošanās un īpaši atrašanās vietas datu savākšanu.

140. Tāpat, ņemot vērā EST judikatūru, saskaņā ar kuru, lai piekļūtu datiem, var būt nepieciešams orderis, kā Tele2 gadījumā, EDAK ar nožēlu konstatē, ka nav iesniegta papildu informācija, lai varētu novērtēt, kā kritēriji, kas ļauj novērtēt ordera nepieciešamību — nodarījuma smagums un kā tas izdarīts; izņemto materiālu kā pierādījumu vērtība un svarīgums; izņemto materiālu paslēpšanas vai iznīcināšanas iespējamība; apmērs, kādā izņemšana izraisījusi zaudējumus; citi saistītie apstākļi —, un “pietiekama

⁶² Līdzīgi kā paredzēts šā atbilstības lēmuma II pielikumā par sūdzībām no ES iedzīvotājiem saistībā ar Japānas publisko iestāžu piekļuvi viņu datiem.

⁶³ Skatīt EST lietas 203/15 un C 293/12, un C 594/12.

pamatojuma” jēdziens, kas izriet no Konstitūcijas, ir piemēroti praksē. Tāpēc EDAK aicina Komisiju uzraudzīt, vai orderu izdošana praksē atbilst EST izvirzītajiem kritērijiem.

4.1.1.1.2 Noziegumu veidi, par kuriem var izdot orderus

141. Orderu procedūra ir spēkā tikai tad, ja tiek veikta “obligāta izmeklēšana”. Principā šos orderus var izdot tikai gadījumos, kad ir pārkāpts likums. Šajā sakarā EDAK norāda uz jauno “Likumu par sankcijām par organizēto noziedzību un noziedzīgi iegūtu līdzekļu pārraudzību”, kas pieņemts 2017. gada 15. jūnijā, Japānai izpildot ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību (UNTOC)⁶⁴. Tā kā nav pieejama šā tiesību akta versija angļu valodā un ņemot vērā prasību saskaņā ar ES tiesībām, ka atsevišķus datus ievāc tikai smagu noziegumu izmeklēšanas, atklāšanas vai kriminālvajāšanas kontekstā⁶⁵, kā arī ņemot vērā bažas, ko pauduši vairāki komentētāji, tostarp ANO īpašais referents *Joseph Cannataci*⁶⁶, attiecībā uz piemērošanas plašo jomu, un kas ir pamatota ar “organizētas noziedzīgas grupas” definīciju, kura, kā ziņots, ir pārāk neskaidra un plaša, EDAK nevar secināt, ka piekļuve elektroniskiem pierādījumiem saskaņā ar attiecīgajiem Japānas tiesību aktiem aprobežojas ar ES tiesībās paredzētajām robežvērtībām.
142. Tāpat ir jāatzīmē, ka attiecībā uz dažiem pārkāpumu veidiem piekritība ir prefektūras policijai, kam ir savi īpaši policijas rīkojumi. EDAK rīcībā nebija iekšējo noteikumu, kas piemērojami prefektūras policijai.
143. Saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu elektroniskās informācijas vākšana krimināltiesiskās tiesībsardzības jomā ir prefektūras policijas pienākums.

4.1.1.2 Sarunu noklausīšanās orderi

144. Lēmuma par atbilstību projekta II pielikumā ir norādīts, ka Likumā par sarunu noklausīšanos kriminālizmeklēšanā paredz saziņas pārtveršanas īpatnības. Šis tiesību akts tika iesniegts ļoti novēloti, tādēļ nebija iespējama tā padziļināta analīze. Tāpēc, lai arī šķiet, ka šajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēti daudzi aizsardzības pasākumi, EDAK nevar novērtēt, vai šajā tiesību aktā paredzētos nosacījumus papildina garantijas, kas pēc būtības ir līdzvērtīgas tām, kas ir paredzētas ES gan Hartā EST interpretācijā, gan ECTK Strasbūras tiesas interpretācijā.

4.1.1.3 “Brīvprātīgas informācijas atklāšanas” procedūra, pamatojoties uz izziņas lapu

145. Šis brīvprātīgās sadarbības veids ļauj publiskām iestādēm lūgt pārziņiem (izņemot telekomunikāciju uzņēmumiem) iesniegt to rīcībā esošos datus. Pret pieprasījuma nepildīšanu nevar vērst izpildi. Nav skaidrs, kuras iestādes var izmantot šādu procedūras veidu, taču tas, šķiet, aprobežojas ar tām, kas veic kriminālizmeklēšanu.

4.1.1.3.1 “Izziņas lapu” izdošanas nosacījumi

146. EDAK atzīst, ka Japānas Augstākā tiesa, atsaucoties uz Konstitūciju, ir noteikusi “brīvprātīgas informācijas atklāšanas” lietošanas ierobežojumus⁶⁷. No atbilstības lēmuma projekta var secināt, ka konkrēti kompetentās iestādes var pieprasīt “brīvprātīgu informācijas atklāšanu”, izdodot “izziņas lapu”. Ir norādīts, ka šādu “izziņas lapu” drīkst nosūtīt tikai kriminālizmeklēšanas gaitā, tādējādi vienmēr ir jābūt konkrētām aizdomām par jau izdarītu noziegumu. Šādu izmeklēšanu parasti veic prefektūras policija, ievērojot ierobežojumus saskaņā ar Policijas likuma 2. panta 2. punktu, proti, izmeklēšanai vajadzētu būt nozīmīgai, lai veiktu policijas darbības. Taču EDAK vēlas saņemt papildu skaidrojumu par konkrētajiem kritērijiem, uz kuru pamata ir atļauts izdot izziņas lapu (piemēram,

⁶⁴ Skatīt: <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html> .

⁶⁵ Skatīt apvienotās lietas C 293/12 un C 594/12 un lietu C 203/15.

⁶⁶ ANO īpašais referents jautājumos par privātumu, kā arī *Graham Greenleaf*, UNSW jurisprudences pētnieks.

⁶⁷ Skatīt II pielikumu, 8. lpp.

judikatūra, kas atspoguļo šādu kritēriju piemērošanu), un attiecībām starp brīvprātīgas informācijas atklāšanas procedūru un datu izņemšanu uz ordera pamata. Šķiet, ka pat tad, ja datus nevar iegūt brīvprātīgās procedūras ceļā, tos var iegūt uz ordera pamata, ja tas ir nepieciešams izmeklēšanas iestādēm⁶⁸.

4.1.1.3.2 Pieejamā judikatūra par brīvprātīgas informācijas atklāšanas lietošanas ierobežojumiem

147. Atbilstības lēmuma projektā minētās lietas⁶⁹, ar ko ilustrē brīvprātīgas informācijas atklāšanas lietošanas ierobežojumus, attiecas uz lietām, kurās policija tieši bija nofotografējusi vai nofilmējusi apsūdzēto personu sabiedriskā vietā, un tāpēc sniedz ierobežotas norādes uz situācijām, kurās kompetentās iestādes var pieprasīt pārzinim izpaust datus, jo īpaši attiecībā uz II pielikumā minētajiem kritērijiem par “metožu piemērotību”, kas, šķiet, attiecas uz novērtējumu par to, vai izmeklēšana ir “piemērota” vai pamatota, lai sasniegtu izmeklēšanas mērķi. To pašu var teikt par galvenajiem kritērijiem tam, “vai [...]” brīvprātīgas izmeklēšanas tiesiskuma novērtēšanu “[...]” var uzskatīt par pamatotu atbilstoši sociāli pieņemtām normām”. Turklāt Valsts policijas aģentūra, kas ir federālā iestāde, kura ir atbildīga par visiem kriminālpolicijas jautājumiem, izdeva norādījumus prefektūras policijai par “atbilstošu rakstveida pieprasījumu izmantošanu izmeklēšanas lietās”. Cita starpā galvenajam izmeklētājam ir jāsaņem iekšējais apstiprinājums no augsti stāvošas amatpersonas. EDAK nav informācijas par to, vai šīs norādes ir saistošas. Taču EDAK atzīmē, ka šīs procedūras izmantošanai ir jābūt samērīgai vai nepieciešamai.

4.1.1.3.3 Pārziņu tiesības un pienākumi brīvprātīgas informācijas atklāšanas kontekstā

148. Tāpat pārziņiem ir jāsniedz piekrišana datu sniegšanai (taču, šķiet, tiem nav pienākuma saņemt datu subjektu piekrišanu vai informēt datu subjektus), ja šādi pieprasījumi nav pretrunā citiem juridiskiem pienākumiem (piemēram, konfidencialitātes pienākumiem). Komisijas iesniegtajā ziņojumā ir minēts, ka, ņemot vērā augsto atbilstības līmeni, pārziņi ir sākuši ņemt vērā klientu datu aizsardzību un līdz ar to sākuši retāk atbildēt uz šiem pieprasījumiem.
149. Tāpat vēl arvien nav skaidrs, vai pārziņiem ir kāda motivācija ievērot pieprasījumus (piemēram, vai tie gūst labumu no atbilstības vai arī uz tiem neattiecas kriminālvajāšana, u. tml.). Jo īpaši nav minēti tādi principi kā “tiesību neliecināt pret sevi princips”.
150. EDAK vēlētos saņemt papildu informāciju, ja tāda ir pieejama, statistiku par pieprasījumu skaitu un veidiem, kā arī par atbildēm, ko pārziņi ir snieguši uz pieprasījumiem. Ja judikatūras un statistikas datu nav, EDAK aicina Komisiju novērot šīs procedūras efektivitāti un konkrētu piemērošanu praksē
151. Taču EDAK trūkst judikatūras un statistikas datu par šo procedūru, lai noskaidrotu šos elementus. Attiecīgi EDAK nevar sniegt novērtējumu par šīs procedūras efektivitāti un konkrētu piemērošanu, nezinot papildu elementus attiecībā uz praksi.

4.1.1.4 Secinājumi par datu piekļuves procedūrām tiesībaizsardzības mērķiem

152. Rezumējot, EDAK atzīst, ka princips, saskaņā ar kuru kompetentās iestādes var obligātā kārtā piekļūt personas datiem vienīgi gadījumos, kad tas ir nepieciešami un samērīgi ar izvirzīto mērķi, un uz ordera pamata, atbilst ES un ECTK tiesībās izvirzītām galvenajām būtiskajām garantijām. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos konstatējumus, EDAK aicina Komisiju novērot šo pasākumu darbības jomu, brīvprātīgās informācijas atklāšanas procedūras darbības jomu un to, kā prefektūras policija un tiesas attiecīgajā judikatūrā piemēro šo principu, kā arī uzraudzīt, vai Japānas tiesiskais regulējums paredz būtiskas garantijas, ko izvirzījusi EST uz Hartas pamata un ECT uz Konvencijas pamata.

⁶⁸ Skatīt II pielikumu, 7. lpp.

⁶⁹ Skatīt II pielikumu, 8. lpp. — divi Augstākās tiesas lēmumi: 1969. gada 24. decembris (1965 (A) Nr. 1187) un 2008. gada 15. aprīlis (2007 (A) Nr. 839).

4.1.2 Pārraudzība krimināltiesību jomā

153. Atbilstības lēmuma projektā, kā arī II pielikumā ir paredzēti četri pārraudzības veidi, ko īsteno policija, ministrijas un valsts aģentūras.

4.1.2.1 Tiesu iestāžu pārraudzība

4.1.2.1.1 Gadījumos, kad elektronisku informāciju iegūst ar piespiedu līdzekļiem (meklēšana un izņemšana)

154. Saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu visos gadījumos, kur elektronisku informāciju iegūst ar piespiedu līdzekļiem (meklēšana un izņemšana), policijai iepriekš ir jāsaņem tiesas orderis. Taču šim noteikumam ir izņēmumi⁷⁰. Kriminālprocesa kodeksa 220. panta 1. punktā ir paredzēts, ka prokurors, tā palīgs vai tiesu policijas amatpersona, aizturot aizdomās turēto, drīkst meklēt un izņemt elektronisko informāciju aizturēšanas vietā. Šai gadījumā pastāv iespēja, ka tiesnesis attiecībā uz šo informāciju piemēro izņēmumu kā pret pierādījumu.

155. EDAK apzinās, ka tamlīdzīgi izņēmumi pastāv arī ES tiesībās. Tā atzīmē, ka ne vienmēr gadījumos, kad elektronisku informāciju iegūst ar piespiedu līdzekļiem, pastāv tiesu pārraudzība, kā tas ir paredzēts atbilstības lēmuma projektā. Šai kontekstā EDAK norāda uz ECT judikatūru par tiesu *a posteriori* pārbaudēm.⁷¹

4.1.2.1.2 Pieprasījumi brīvprātīgas informācijas atklāšanai

156. Saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu pieprasījumu brīvprātīgai informācijas atklāšanai gadījumā nepastāv tiesas *ex ante* kontrole. Šādā gadījumā prefektūras policija rīkojas prokurora uzraudzībā. Atbilstības lēmuma projektā ir minēts 192. panta 1. punkts un 246. pants par savstarpējo sadarbību un koordināciju ar prokuroriem, prefektūras sabiedrības drošības komisiju un Tiesu policijas amatpersonām, kā arī par savstarpējo informācijas apmaiņu. Tāpat tajā ir atsauce uz 193. panta 1. punktu, kas paredz, ka prokurors var sniegt nepieciešamas norādes tiesu policijai, kā arī noteikt taisnīgas izmeklēšanas standartus. Visbeidzot, tajā ir minēts 194. pants par disciplinārajiem pasākumiem pret tiesu policiju, ko veic Valsts vai prefektūras sabiedrības drošības komisija gadījumos, kad netiek ievērotas prokuroru norādes.

157. EDAK atzīst iepriekšējo pasākumu ieviešanu un tiesu policijas pārraudzību, ko veic Valsts un prefektūras sabiedrības drošības komisija (skatīt turpmāk).

4.1.2.2 Policijas pārraudzība, ko veic sabiedrības drošības komisijas

158. Saskaņā ar atbilstības lēmuma projekta II pielikumu policijas pārraudzību īsteno divu veidu komisijas. To mērķis ir nodrošināt policijas pārvaldes demokrātisku pārvaldīšanu un politisko neitralitāti.

4.1.2.2.1 Valsts sabiedrības drošības komisijas īstenotā uzraudzība

159. Atbilstības lēmuma projekta II pielikumā ir minēta VPA pārraudzība, ko veic Valsts sabiedrības drošības komisija. Policijas likumā ir sniegts komisijas pienākumu saraksts, un no tā izriet tās uzraudzības pilnvaras (skatīt 5. pantu).

160. Saskaņā ar Policijas likuma 4. pantu Valsts sabiedrības drošības komisija ir izveidota premjerministra pakļautībā, un to veido priekšsēdētājs un pieci locekļi. 7. pantā ir izvirzīti vairāki komisijas locekļu iecelšanas ierobežojumi. Komisijas locekļu pilnvaru laiks ir pieci gadi, un to var atkārtot vēl vienu reizi, kā noteikts 8. pantā. Turklāt, šķiet, Japānas parlamentam ir spēcīga ietekme uz Komisijas locekļu iecelšanu un atcelšanu, un tas nodrošina Valsts sabiedrības drošības komisijas neatkarību.

⁷⁰ Skatīt II pielikumu.

⁷¹ ECT, *Modestou* pret Grieķiju, Nr. 51693/13.

161. Šādas juridiskās normas vairo Valsts sabiedrības drošības komisijas politisko neitralitāti.

4.1.2.2.2 Prefektūras sabiedrības drošības komisiju īstenotā pārraudzība

162. Prefektūras policiju pārrauga prefektūras sabiedrības drošības komisijas, kas ir izveidotas katrā prefektūrā. Saskaņā ar Policijas likuma 2. pantu un 36. panta 2. punktu prefektūras sabiedrības drošības komisijas ir atbildīgas par “personu tiesību un brīvību aizsardzību”. Policijas likuma 38. un 42. pantā ir norādīti prefektūras sabiedrības drošības komisiju pienākumi. Arī šo komisiju mērķis ir nodrošināt policijas pārvaldes demokrātisku pārvaldīšanu un politisko neitralitāti, kā paredzēts 43. panta 2. punktā, nododot prefektūras policijai individuālas lietas, kad tās uzskata to par nepieciešamu prefektūras policijas darbības vai tās personāla neatbilstošas rīcības pārbaužu kontekstā.
163. Taču nav skaidrs, vai papildus policijas rīcības pārbaudei šīm komisijām ir arī citas pilnvaras. EDAK rodas jautājums, vai termins “neatbilstoša rīcība” ietver nelikumīgu piekļuvi datiem un, ja tā, vai šīs komisijas var vai nevar pieprasīt šādu datu dzēšanu.
164. Attiecībā uz šo komisiju neitralitāti un neatkarību, kā norādīts atbilstības lēmuma projektā⁷², prefektūras sabiedrības drošības komisijas izveido prefektūras gubernatora pakļautībā, kurš ieceļ komisijas locekļus ar prefektūras asamblejas piekrišanu. Prefektūras sabiedrības drošības komisijas locekļu pilnvaru laiks ir trīs gadi, un tos var atkārtoti iecelt līdz divām reizēm. Policijas likuma 39. pantā ir paredzēti locekļu iecelšanas ierobežojumi. Atbilstības lēmuma projektā ir minēta arī vietējas asamblejas īstenota prefektūras policijas pārraudzība, atsaucoties uz Vietējās autonomijas likuma 100. pantu. Taču šis likums netika iesniegts EDAK⁷³.
165. Turklāt saskaņā ar Policijas likuma 42. panta 2. un 3. punktu “Komisijas locekļi nedrīkst vienlaikus būt asamblejas locekļi vai būt nodarbināti pilna laika darbā vietējās publiskās struktūrās, vai būt iesaistīti nepilna laika darbā, kā noteikts Vietējā civildienesta likuma 28. panta 5. punkta 1. daļā.
166. Ievērojot iepriekšminētos elementus un ņemot vērā sadarbību starp prefektūras sabiedrības drošības komisijām un Valsts sabiedrības drošības komisiju, EDAK piekrīt atbilstības lēmuma projektam un atzinīgi vērtē prefektūras sabiedrības drošības komisiju locekļu neitralitāti un neatkarību. EDAK saprot, ka prefektūras drošības komisijām ir tikai pilnvaras izmeklēt policijas rīcību, bet nav citu uzraudzības pilnvaru, tostarp prefektūras policijas ievākto datu dzēšanas pilnvaras. Tāpēc, šķiet, ir nepieciešams papildu skaidrojums par to, vai prefektūras sabiedrības drošības komisiju īstenotā pārraudzība ir pietiekama saskaņā ar ES tiesību aktos paredzētajiem standartiem.

4.1.2.2.3 Parlamenta īstenotā pārraudzība

167. Atbilstības lēmuma projektā⁷⁴ un II pielikumā⁷⁵ ir sniegta noteikta informācija par parlamenta īstenoto pārraudzību saistībā ar valdību, tostarp attiecībā uz policijas veiktas datu ievākšanas likumību. Abos dokumentos ir atsauce uz Konstitūcijas 62. pantu, saskaņā ar kuru parlaments var pieprasīt iesniegt dokumentus un liecinieku liecības. Tāpat abos ir iekļautas atsauces uz Likuma par parlamentu tiesību normām, jo īpaši uz 104. pantu, kas attiecas uz parlamenta pilnvarām, kā arī 74. pantu par rakstiskiem pieprasījumiem, uz kuriem Ministru kabinetam ir jāatbild septiņu dienu laikā, kā noteikts 75. pantā. Atbilstības lēmuma projektā ir piebilsts, ka “parlamenta lomu, uzraugot izpildvaru, atbalsta ziņošanas pienākumi, piemēram, saskaņā ar Sarunu noklausīšanās likuma 29. pantu”.
168. EDAK atzīst parlamenta lomu valdības un policijas pārraudzībā attiecībā uz datu vākšanas likumību.

⁷² Skatīt atbilstības lēmuma projektu, 31. lpp.

⁷³ Skatīt atbilstības lēmuma projektu, 33. lpp.

⁷⁴ Skatīt atbilstības lēmuma projektu, 30. lpp.

⁷⁵ Skatīt II pielikumu, 12. lpp.

4.1.2.2.4 Izpildvaras īstenotā pārraudzība

169. Saskaņā ar lēmuma par atbilstību projekta II pielikumu, no vienas puses, ministram vai katras ministrijas vai aģentūras vadītājam ir pārraudzības un izpildes nodrošināšanas pilnvaras uz *APPIHAO* [Likums par administratīvo iestāžu rīcībā esošas personiskās informācijas aizsardzību] pamata⁷⁶. No otras puses, iekšlietu un komunikāciju ministram (*MIC*) ir izmeklēšanas pilnvaras attiecībā uz *APPIHAO* izpildes nodrošināšanu, ko īsteno visas citas ministrijas, tostarp Tieslietu ministrija policijai, kā norādīts atbilstības lēmuma projektā⁷⁷.
170. Ministrs var pieprasīt administratīvās iestādes vadītājam iesniegt materiālus un skaidrojumu saistībā ar rīcību ar personas informāciju, ko veic attiecīgā administratīvā iestāde, pamatojoties uz *APPIHAO* 50. pantu. Tas var pieprasīt pārskatīt pasākumus, ja pastāv aizdomas, ka ir pārkāpts likums vai ir veikta nepareiza rīcība, kā arī izdot atzinumus par rīcību ar personisko informāciju, ko veic attiecīgā administratīvā iestāde saskaņā ar *APPIHAO* 50. un 51. pantu.
171. Atbilstības lēmuma projektā un II pielikumā ir norādīts, ka ir izveidots 51 vispārējas informācijas centrs, kas "nodrošina šā likuma netraucētu īstenošanu" saskaņā ar *APPIHAO* 47. pantu. EDAK norāda, ka *APPIHAO* nepaskaidro sīkāk šādu informācijas centru nozīmi un pilnvaras, taču atbilstības lēmuma projektā ir sniegti daži precizējumi.
172. Tāpēc EDAK atzinīgi vērtē to, ka *MIC* veic ministriju un administratīvo iestāžu izpildvaras pārraudzību attiecībā uz atbilstības *APPIHAO* nodrošināšanu.
173. Rezumējot — ES tiesību akti un ECTK savu attiecīgo tiesu judikatūrā ievieš standartus un garantijas, kas paredz, ka pārraudzībai ir jābūt pilnīgai, neitrālai un neatkarīgai. EDAK atzīmē, ka PIAK nav uzraudzības pilnvaru jautājumos, kas saistīti ar tiesībaizsardzību. Turklāt, kamēr parlamenta, Valsts un prefektūru drošības komisiju īstenotā pārraudzība šķiet neitrāla un neatkarīga, papildu skaidrojums ir nepieciešams par prefektūras sabiedrības drošības komisiju uzraudzības pilnvarām.

4.1.3 Tiesiskās aizsardzības līdzekļi krimināltiesību jomā

174. Atbilstības lēmuma projektā, ko papildina II pielikums, ir norādīti vairāki veidi, kā personas var iesniegt sūdzības gan neatkarīgās iestādēs, gan tiesās.
175. Šie veidi un šo procedūru pamatelementi, kas izriet no pieejamās dokumentācijas, ir izklāstīti tālāk, sekojot īsam pārskatam par pieejamām tiesībām, lai skaidrotu, ko datu subjekti var sagaidīt no publiskām iestādēm datu apstrādes kontekstā kriminālprocesu jomā.

4.1.3.1 Datu subjektiem pieejamās tiesības kriminālprocesu kontekstā

176. Lai izmantotu tiesiskās aizsardzības līdzekļus, datu subjektiem ir jābūt likumā paredzētām tiesībām, lai varētu celt prasību par to, ka tās nav ievērotas. Tāpēc EDAK arī novērtēja pieejamās tiesības kriminālprocesa kontekstā, kas ir aprakstītas atbilstības lēmuma projektā.

4.1.3.1.1 Vispārējie datu subjektu tiesību ierobežojumi saskaņā ar *APPIHAO*

177. Atbilstības lēmuma projektā Komisija atsauca un paļaujas uz vispārējiem datu aizsardzības principiem, kuri publiskām iestādēm ir jāievēro, tiklīdz tās ir ievākušas personas datus. Šie principi ir sīkāk izklāstīti II pielikumā, tāpēc EDAK ir nolēmusi sniegt piezīmes arī par tiem.
178. Kas attiecas uz pieejamām tiesībām, EDAK atzīmē, ka saskaņā ar atbilstības lēmuma projekta II pielikumu dažas no vispārējām tiesībām, kas nodrošinātas datu subjektiem administratīvo iestāžu

⁷⁶ Skatīt II pielikumu, 10. lpp.

⁷⁷ Skatīt II pielikumu, 11. lpp.

apstrādāto datu kontekstā, ir pieejamas arī kriminālizmeklēšanas kontekstā. Taču šai kontekstā no *APPIHAO* izriet papildu ierobežojumi saistībā ar personiskās informācijas ievākšanu un turpmāku apstrādi.

179. Šie ierobežojumi, kas šķietami ir spēkā attiecībā uz datiem, kas ievākti gan uz ordera, gan uz izziņas lapas pamata brīvprātīgas informācijas atklāšanas kontekstā, rada jautājumus par vairākiem aspektiem.
180. Kas attiecas uz mērķa ierobežojuma principu, lai arī principā administratīvām iestādēm ir pienākums norādīt mērķi, kādam tās saglabā personas datus, un tās nedrīkst tos saglabāt, pārsniedzot apmēru, kāds nepieciešams, lai sasniegtu norādīto lietošanas mērķi, tās drīkst mainīt mērķi, ja “to var pamatoti uzskatīti par pietiekami nozīmīgu sākotnējam mērķim”.
181. Tāpat *APPIHAO* paredz informācijas neatklāšanas principu, saskaņā ar kuru darbinieks nedrīkst bez pietiekama pamatojuma izpaust iegūto personisko informāciju citai personai un lietot šādu informāciju nepamatotiem mērķiem. Taču nav sniegta papildu informācija par to, ko varētu nozīmēt “pietiekams pamatojums” vai “nepamatoti mērķi”, tāpēc novērtējumam būtu nepieciešams papildu skaidrojums.
182. *APPIHAO* 8. panta 1. punktā ir arī noteikts aizliegums izmantot vai atklāt datus, “ja vien normatīvos aktos nav paredzēts citādi”. Taču, lai arī šī norma principā nav pretrunā ES tiesībās paredzētajam aizsardzības līmenim, EDAK rīcībā nav papildu elementi, kas attiecas uz apmēru, kādā jebkāda uzraudzība vai pārbaudes tiek īstenotas gadījumos, kad atklāšana ir paredzēta normatīvajos aktos. Turklāt saskaņā ar 8. panta 2. punktu šim noteikumam ir izņēmumi, ja “nav paredzams, ka šāda izņēmuma atklāšana radīs nepamatotu kaitējumu datu subjekta vai trešās personas tiesībām un interesēm”. Ja par šo jautājumu nav pieejami papildu elementi, šim izņēmumam, kas ļauj uz neskaidru “nepamatota” kaitējuma jēdzienu, ir nepieciešams papildu skaidrojums, ja tas ir pietiekami šaurs.
183. Visbeidzot, *APPIHAO* 9. pantā ir paredzēti papildu mērķa vai izmantošanas metodes ierobežojumi vai jebkādi citi ierobežojumi, ko nosaka tādas administratīvās iestādes vadītājs, kurā saglabāto personisko informāciju nodot citai personai. Tā kā jēdzieniem “jebkādi citi nepieciešamie ierobežojumi” un “nodot citai personai” ir ļoti plaša nozīme, šie datu subjektu tiesību papildu ierobežojumi rada bažas, ja netiek sniegti papildu skaidrojumi par šīs normas darbības jomu.
184. Lai arī EDAK pilnībā apzinās, ka kriminālprocesā piekļuves tiesības un citi datu aizsardzības principi arī ir ierobežoti saskaņā ar ES tiesībām, tiek nodrošinātas papildu garantijas, ja šādi ierobežojumi ir paredzēti, tostarp attiecībā uz uzraudzību, pārraudzību un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Ja nav pieejama pietiekama judikatūra par šiem ierobežojumiem vai papildu elementi, kas ļautu precizēt šo normu darbības jomu, EDAK nevar novērtēt, vai šie datu subjektu tiesību ierobežojumi aprobežojas ar to, ko varētu uzskatīt par absolūti nepieciešamiem un samērīgiem saskaņā ar ES tiesību aktiem, līdz ar to būdami būtībā līdzvērtīgi ES datu subjektiem nodrošinātajām tiesībām.

4.1.3.1.2 *APPIHAO* paredzēto tiesību papildu ierobežojumi, kas izriet no Kriminālprocesa kodeksa un prefektūras policijas rīkojumiem

185. EDAK atzīmē, ka, lai arī *APPIHAO*, šķiet, ir pieejams visai apstrādei, ko veic administratīvās iestādes Japānā, daži svarīgi datu subjektu tiesību ierobežojumi izriet no īpašiem tiesību aktiem. Jo īpaši Kriminālprocesa kodeksa 53. panta 2. punktā⁷⁸ ir noteikts, ka *APPIHAO* IV nodaļā paredzētajā individuālo tiesību piemērošanas jomā neietilpst “personiskā informācija, kas fiksēta dokumentos, kas

⁷⁸ Pieejams šeit: <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?printID=&id=2283&re=02&vm=02> un citēts atbilstības lēmuma projekta II pielikuma 25. zemspītras piezīmē.

ir saistīti ar tiesvedībām un izņemtiem priekšmetiem”. Konkrētāk — līdz ar to EDAK saprot, ka kriminālprocesa kontekstā datu subjekti nevar izmantot tiesības būt informētiem, piekļūt, labot un dzēst personas datus, kas fiksēti dokumentos, kas ir saistīti ar tiesvedībām un izņemtiem priekšmetiem.

186. Kas attiecas uz šiem ierobežojumiem, EDAK saprot, ka tie ir spēkā tādu datu kontekstā, kas ir ievākti uz orderu pamata, kā arī tādu datu kontekstā, kas ievākti brīvprātīgas informācijas atklāšanas kārtībā, izmantojot izziņas lapas (skatīt turpmāk). Juridiskais pamats abām datu piekļuves procedūrām (uz ordera pamata un izmantojot izziņas lapas), kas paredzētas kriminālprocesa kodeksā, šā kodeksa 53.2. pantā, šķiet, ir piemērojams abiem ievākšanas veidiem. Taču, tā kā 53.2. pants atsaucas uz “izņemtajiem” priekšmetiem, būtu jāprecizē, vai šajā normā paredzētie tiesību ierobežojumi ir piemērojami arī brīvprātīgas informācijas atklāšanas kontekstā.
187. EDAK pauž nožēlu, ka tā nav saņēmusi prefektūras policijas rīkojumus, ar kuriem, kā tiek apgalvots, tiek aizsargāta personiskā informācija, tiesības un pienākumi *APPIHAO* līdzvērtīgā apmērā. Ņemot vērā abas neskaidrības saistībā ar *APPIHAO* interpretāciju un prefektūras policijas rīkojumu nepieejamību, EDAK vēlas noskaidrot, vai šajā kontekstā indivīdiem piešķirtās tiesības un papildu pārraudzības un/vai tiesiskās aizsardzības mehānismi ir pietiekami, lai kompensētu tiesību trūkumu.

4.1.3.2 Tiesiskās aizsardzības līdzekļi ar neatkarīgu iestāžu tiesiskās aizsardzības starpniecību

4.1.3.2.1 Administratīvie tiesībaizsardzības līdzekļi

188. EDAK atzīmē, ka administratīvās iestādes, kas ievāc datus, piemēram, prefektūras policija, ir kompetentas rīkoties ar pieteikumiem, ko iesniedz indivīdi par to — ierobežotajām — tiesībām attiecībā uz datiem, kas ievākti kriminālizmeklēšanas ietvaros (apsvērumus par pieejamām tiesībām skatīt iepriekš), kas, šķiet, ietver gan uz orderu, gan izziņas lapu pamata ievāktus datus. Konkrētāk, šķiet, šīs tiesības aprobežojas ar vispārējiem principiem, piemēram, datu saglabāšanas nepieciešamību, saistībā ar mērķi (skatīt *APPIHAO* 3.1. pantu) mērķa ierobežojuma principu (4. pants) vai datu precizitāti (5. pants), taču individuālās tiesības, piemēram, tiesības uz informāciju, piekļuvi, labošanu vai dzēšanu ir izslēgtas personas datiem, kas fiksēti dokumentos saistībā ar tiesvedībām un izņemtiem priekšmetiem⁷⁹. Lai arī nevar uzskatīt šīs iestādes par neatkarīgām un līdz ar to par tādām, kas nodrošina neatkarīgus tiesiskos aizsardzības līdzekļus vai pārraudzību, EDAK atzinīgi vērtē šo virzienu. Taču tā uzsver, ka šajā kontekstā iesniegtās sūdzības aprobežojas ar ļoti nedaudzām šo datu subjektu tiesībām, ņemot vērā *APPIHAO* paredzētos tiesību ierobežojumus.
189. Turklāt, tā kā no *APPIHAO* IV nodaļā paredzēto individuālo tiesību piemērošanas jomas ir izslēgta “personiskā informācija, kura fiksēta dokumentos, kas saistīti ar tiesvedībām un izņemtiem priekšmetiem” saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 53.2. pantu, iespējas pieprasīt piekļuvi personiskai informācijai arī aprobežojas ar procedūrām, kas paredzētas citās šā Kriminālprocesa kodeksa normās. Šķiet, ka tikai cietušās, aizdomās turētās vai apsūdzētās personas var rīkoties šajā kontekstā, bet arī tad tikai atkarībā no kriminālprocesa stadijas. Tāpēc EDAK bažijās, ka datu subjektiem saskaņā ar Japānas tiesību aktiem nav paredzētas vispārējas tiesības piekļūt un/vai labot vai dzēst informāciju kriminālprocesa kontekstā un ka visi pieejamie tiesiskās aizsardzības veidi nozīmē, ka tam ir jābūt vai nu cietušajai (šajā gadījumā persona, visticamāk, zinātu, ka tās dati ir ievākti) vai aizdomās turētai, vai apsūdzētai personai, vai arī ka ir jāpierāda kaitējums, taču datu subjektiem vajadzētu būt arī tiesībām piekļūt saviem datiem un, iespējams, labot vai dzēst tos, ja tie nav cietuši kaitējumu (iespējams, vēl) un/vai tie nav ne cietušais, ne aizdomās turētais, ne apsūdzētais, bet, piemēram, liecinieks.

⁷⁹ Skatīt iepriekš saistībā ar *APPIHAO*, jo īpaši Kriminālprocesa kodeksa 53.2. pantu (nav iesniegts, bet ir citēts atbilstības lēmuma projekta II pielikuma 25. zemsvītras piezīmē).

4.1.3.2.2 Administratīvie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ar prefektūras sabiedrības drošības komisiju starpniecību

190. Turklāt prefektūras sabiedrības drošības komisiju kompetencē ietilpst sūdzību izskatīšana. Pamatojoties uz Policijas likuma 79. pantu, kas minēts atbilstības lēmuma projektā, personas var sūdzēties par aģenta nelikumīgu vai nepienācīgu rīcību, tam izpildot savus pienākumus.
191. EDAK lūdz skaidrojumu par to, vai “nelikumīga” personas datu apstrāde ir uzskatāma par “aģenta nelikumīgu vai nepienācīgu rīcību”, kā arī par neizdevīgāka stāvokļa pierādīšanu, kas tiek pieprasīta no datu subjekta. Paziņojums, ko VPA iesniedz policijai un prefektūras sabiedrības drošības komisijām par sūdzību pienācīgu risināšanu saistībā ar policistu pienākumu izpildi, aprobežo sūdzības ar konkrētām prasībām par “jebkādu īpašu neizdevīgumu novēršanu, kas radīts policijas darbinieka nelikumīgas vai nepienācīgas rīcības, nepieciešamās rīcības neveikšanas gadījumā, tam veicot amata pienākumus” un ar iespēju “iesniegt sūdzību / paust neapmierinātību par policijas darbinieka nepienācīgu amata pienākumu izpildi”. Īpaši paskaidrots, ka “tiek izslēgtas sūdzības par policijas darbinieka neizpildi saistībā ar jebkuru jautājumu, kas neietilpst policijas darbinieka darba pienākumos, kā arī tādas, kurās pausts vispārējs viedoklis vai ierosināts priekšlikums, kam nav tiešas ietekmes uz pašu sūdzības iesniedzēju”.
192. Kas attiecas uz procesuālajām prasībām iesniegt sūdzību, lai arī tās ir iesniegtas rakstiski, EDAK atzīmē, ka Japānas tiesību aktos šajā kontekstā ir paredzēta palīdzība sūdzību sagatavošanā, tostarp ārzemniekiem. Tāpat Japānas valdība ir uzticējusi PIAK pienākumu sniegt palīdzību ES datu subjektiem, rīkojoties ar sūdzībām un risinot tās šajā jomā, — EDAK to vērtē atzinīgi. EDAK uzsver, ka pēc tās domām šajā kontekstā PIAK darbosies vienīgi kā kontaktpunkts starp ES datu subjektiem un kompetentajām iestādēm Japānā.
193. Prefektūras sabiedrības drošības komisijas sūdzību izskatīšanas rezultāti netiks ņemti vērā lietās, kas uzskaitītas Policijas likuma 79.2. pantā, tostarp lietās, kurās pašreizējā “sūdzības iesniedzēja dzīvesvieta nav zināma”. EDAK atzīst, ka atsauce uz dzīvesvietu nenozīmē, ka tādējādi visos gadījumos ES datu subjektiem netiktu paziņoti sūdzību rezultāti, pamatojoties uz to, ka to dzīvesvieta nav Japānā.

4.1.3.2.3 *Ad hoc* mehānisms, kas attiecas uz PIAK

194. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos konstatējumus, EDAK atzinīgi vērtē to, ka Japānas valdība un ES Komisija ir vienojušās par papildu tiesiskās aizsardzības mehānismu, kas sniedz ES pilsoņiem papildu tiesiskās aizsardzības iespēju Japānā, ar kuru personas var izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret publisko iestāžu veiktu nelikumīgu vai nepienācīgu izmeklēšanu. Tāpat EDAK atzīmē un atzinīgi vērtē, ka pieprasījumus var iesniegt PIAK, nevis valsts amatpersonai, tādējādi paplašinot PIAK kompetences jomu, iekļaujot tiesībaizsardzības un valsts drošības jomas.
195. Analizējot jauno mehānismu, EDAK koncentrējās uz PIAK pilnvaru apzināšanu šajā kontekstā.
196. Lai arī formulējums nav pilnīgi skaidrs, EDAK uzskata, ka papildu tiesiskās aizsardzības mehānismiem nav nepieciešama “tiesiskā spēja” [*locus standi*] tādā nozīmē, ka pieprasījuma iesniedzējam nav pienākuma pierādīt, ka, visticamāk, Japānas iestādes ir uzraudzījušas tā personas datus. Tomēr EDAK vēlētos lūgt Komisijas apstiprinājumu.
197. Atbilstoši tiesībsarga mehānisma, kas izveidots saskaņā ar privātuma vairogu, novērtējumam EDAK uzsver nepieciešamību pēc pieprasījuma adresāta — šajā gadījumā PIAK — efektīvām pilnvarām, lai uzskatītu tiesiskās aizsardzības mehānismu kā pietiekami līdzvērtīgu efektīvam tiesiskās aizsardzības līdzeklim Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē.

198. Skaidrojot tiesiskās aizsardzības mehānismu, Japānas valdība atsaucas uz LPIA 6. pantu, 61. panta ii) apakšpunktu un 80. pantu un uzskaita šīs pilnvaras II pielikumā. EDAK saprot, ka II pielikumā aprakstītā procedūra precizē vai paplašina PIAK pilnvaras, jo LPIA 6. panta, 61. panta ii) apakšpunkta un 80. panta formulējums ir diezgan neprecīzs un vispārīgs. Tādā apmērā, kā II pielikumā ir precizētas vai paplašinātas PIAK pilnvaras, EDAK vēlas lūgt skaidrojumu par to, vai tās ir saistošas citām Japānas valdības aģentūrām.
199. Pamatojoties uz II pielikumā aprakstīto procedūru, EDAK atzīmē, ka kompetentajām publiskām iestādēm Japānā ir pienākums sadarboties ar PIAK, “tostarp sniedzot tai nepieciešamo informāciju un attiecīgos materiālus, lai PIAK varētu novērtēt, vai personiskās informācijas sekojošā lietošana ir notikusi saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem”. Tāpēc, lai novērtētu sistēmas efektivitāti, ir svarīgi vēlreiz norādīt pilnvaras, kādas piemīt tādām kompetentām iestādēm, ar kurām sadarbojas PIAK. EDAK saprot, ka šādas pilnvaras netiktu paplašinātas, piemērojot II pielikuma apliecinājumus.
200. Tāpat EDAK atzīmē, ka, ja ir konstatēts noteikumu pārkāpums, “attiecīgo publisko iestāžu sadarbība ar PIAK ietver pienākumu novērst pārkāpumu”, kas nepārprotami ietver tādu datu dzēšanu, kas ievākti, pārkāpjot spēkā esošos noteikumus. EDAK saprot, ka kompetentās iestādes pienākumi izriet no “sadarbības ar PIAK”, nevis no PIAK lēmuma.
201. Visbeidzot, PIAK informēs pieprasījuma iesniedzēju par “novērtējuma rezultātiem, tostarp attiecīgā gadījumā par veiktajiem novēršanas pasākumiem.” Tāpat PIAK informēs pieprasījuma iesniedzēju par “iespēju saņemt apstiprinājumu par iznākumu no kompetentas publiskās iestādes un par iestādi, kurā jāiesniedz šāds pieprasījums apstiprināt.”
202. Turklāt PIAK ir apņēmusies palīdzēt pieprasījuma iesniedzējam iesniegt turpmāku prasību saskaņā ar Japānas tiesību aktiem, ja pieprasījuma iesniedzējs ir neapmierināts ar procedūras iznākumu.
203. Ņemot vērā to, ka ir nepieciešams nodrošināt efektīvu tiesiskās aizsardzības mehānismu, kas būtībā ir līdzvērtīgs ES standartiem, EDAK tomēr vēlas zināt, vai PIAK ir vēl kādas īpašas pilnvaras, izņemot pilnvaras novērtēt, vai personiskās informācijas ievākšana un sekojošā lietošana ir notikusi saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, un aicināt kompetentās iestādes izmantot to attiecīgās pilnvaras, kā arī risināt sūdzības, ko tām pārsūtījusi PIAK. Ja PIAK darbojas vienīgi kā kontaktpunkts ES iedzīvotājiem, EDAK uzskatītu to par nepietiekamu, lai nodrošinātu efektīvu tiesiskās aizsardzības mehānismu, kas būtībā ir līdzvērtīgs ES standartiem. Tāpēc EDAK aicina Komisiju sniegt skaidrojumus par šajā apakšnodaļā minētajiem jautājumiem, jo īpaši par to, vai un kā mehānisms paplašina kompetento iestāžu pienākumus, kā šis mehānisms ir tām saistošs un kā PIAK var efektīvi nodrošināt atbilstību, nevis darboties tikai kā kontaktpunkts ES iedzīvotājiem.

4.1.3.3 Tiesiskās aizsardzības līdzekļi tiesā

4.1.3.3.1 Kvazisūdzības mehānisms

204. Tā sauktā “kvazisūdzības” procedūra ļauj vērsties pret piespiedu informācijas ievākšanu uz ordera pamata, lai atceltu vai grozītu nelikumīgu izņemšanu.
205. Šī pieeja nozīmē, ka persona ir informēta par to, ka dati tiek izņemti. Taču EDAK saprot, ka datu subjektam netiek paziņots par datu ievākšanas procedūru uz ordera pamata. Tāpat tā saprot, ka brīvprātīga informācijas atklāšana nenozīmē, ka uzņēmumiem, kas saņēmuši pieprasījumu, ir pienākums informēt datu subjektus par saņemtajiem pieprasījumiem, kas ir izpildīti. Tāpēc, lai arī II pielikumā ir uzsvērts, ka “šādu problēmu var aktualizēt, indivīdam neliekot gaidīt lietas iznākumu”, praksē, izņemot orderus, ar ko atļauj sarunu noklausīšanos, kam ir norādīts, ka likumā ir paredzēta

paziņošanas prasība⁸⁰, šī pieeja, šķiet, ir efektīvi pieejama tikai pēc tam, kad datu subjekts ir uzzinājis par ievākšanu lietā, kas pret to ir ierosināta.

4.1.3.3.2 Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzeklis

206. Tāpat, lai panāktu tādu datu dzēšanu, kas ievākti kriminālprocesa gaitā (tā sauktais “pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzeklis”), vai saņemtu zaudējumu atlīdzību, personas var arī ierosināt civillietas tiesā.
207. Kas attiecas uz atlīdzību, EDAK atzīmē, ka procedūra, šķiet, ir paredzēta situācijām, kurās valsts amatpersonas, pildot amata pienākumus, nelikumīgi un savas vainas dēļ (tīši vai nolaidīgi) ir radījuši kaitējumu attiecīgajai personai. EDAK izpratnē kaitējums ietver morālo kaitējumu. Taču nav sīkāk aprakstīts, kā personai ir jāpierāda, ka tā ir cietusi kaitējumu. EDAK nevarēja novērtēt judikatūru par atlīdzības piešķiršanu, tāpēc tā nevar novērtēt, vai šī pieeja paredz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli kaitējuma gadījumā.
208. Kas attiecas uz “pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekli”, EDAK arī atzīmē, ka, lai iesniegtu pieprasījumu, personai no sākuma vajadzētu būt informētai par to, ka tās dati ir ievākti un ka tie vēl arvien tiek saglabāti. Tāpēc, ņemot vērā ierobežotās tiesības uz informāciju un piekļuvi kriminālizmeklēšanas un procedūru kontekstā, arī procedūras efektivitāte, šķiet, ir diezgan ierobežota.

4.1.3.4 Tiesiskās aizsardzības iespēju kopējais novērtējums

209. Pēc visu tiesiskās aizsardzības iespēju, kas pieejamas personām saskaņā ar Japānas tiesību aktiem un ES datu subjektiem PIAK, novērtēšanas EDAK atzinīgi vērtē *ad hoc* strīdu izšķiršanas mehānismu, kurā ir iesaistīta PIAK. Tam piemīt pievienotā vērtība ES datu subjektiem, jo īpaši tāpēc, ka tas ļauj tiem saprast, kādas iespējas tiem ir pieejamas, lai saņemtu tiesisko aizsardzību un/vai atlīdzību, kā arī iesniegtu pieprasījumus saskaņā ar spēkā esošajiem procedūras noteikumiem saskaņā ar Japānas tiesību aktiem. Taču ir nepieciešami papildu skaidrojumi, jo īpaši par to, vai un kā mehānisms paplašina kompetento iestāžu pienākumus, kā mehānisms tām ir saistošs un kā PIAK var efektīvi panākt atbilstību, lai nodrošinātu, ka šis jaunais mehānisms ietver efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
210. Šis novērtējums liecina, ka neviens tiesiskās aizsardzības mehānisms Japānas tiesību aktos neparedz iespēju tādiem datu subjektiem piekļūt, labot vai dzēst datus, kas nav cietušie, aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesa kontekstā, piemēram, lai novērstu nelikumīgu to datu savākšanu vai saglabāšanu. Tāpat tas liecina par nosacījumu, ka attiecībā uz visiem tiesiskās aizsardzības un atlīdzības mehānismiem un procedūrām, kas saskaņā ar Japānas tiesību aktiem ir pieejami cietušajiem, aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem, ir jābūt zināšanām par datu savākšanu, kas praksē, šķiet, ir realizēts ierobežotā apmērā, jo personām ir nodrošinātas ierobežotas piekļuves tiesības un tiesības saņemt informāciju. Turklāt ir nepieciešams papildu skaidrojums par iestāžu nelikumīgas rīcības pierādīšanu, jo īpaši, vai šāda rīcība ietver personas datu nelikumīgu apstrādi, kā arī par indivīdam nodarīto kaitējumu.
211. Tāpēc bez papildu dokumentācijas un elementiem EDAK bažījās par to, vai tiesiskās aizsardzības līdzekļi saskaņā ar Japānas tiesību aktiem un saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu ir pietiekami efektīvi, salīdzinot ar ES tiesību standartiem.

---

⁸⁰ Sarunu noklausīšanās likuma 23. pantā ir minēta atbilstības lēmuma projekta 33. lapa, taču EDAK nav saņēmusi šo tekstu, tāpēc tā nevar novērtēt, kādā apmērā ir spēkā šis paziņošanas pienākums un kādos gadījumos tas var būt ierobežots.

4.2 Piekļuve valsts drošības mērķiem

4.2.1 Uzraudzības joma

212. Atbilstības lēmuma projekta sadaļu par “Japānas publisko iestāžu piekļuvi datiem un to izmantošanu valsts drošības mērķiem” iesāk ar vispārēju paziņojumu, kas atbilst apliecinājumiem, ko Japānas valdība sniedz II pielikumā, saskaņā ar ko neviens Japānas tiesība akts nenodrošinās un līdz ar to nepieļaus “piespiedu informācijas pieprasījumus vai “administratīvu sarunu noklausīšanos” ārpus kriminālizmeklēšanas”. Noslēgumā teikts, ka “uz valsts drošības pamata informāciju var saņemt tikai no informācijas avota, kam ikviens var netraucēti piekļūt, vai brīvprātīgas informācijas atklāšanas ceļā. Tas izslēdz slepenas novērošanas darbības šajā jomā. Uzņēmējiem, kuri saņem brīvprātīgas sadarbības pieprasījumu (elektroniskas informācijas atklāšanas formā), nav juridiska pienākuma šādu informāciju sniegt.”⁸¹
213. Ņemot vērā šos ierobežojumus, ir uzskaitītas četras valdības struktūras, kam ir pilnvaras uz valsts drošības pamata ievākt elektronisku informāciju, kas ir Japānas uzņēmēju rīcībā. Kas attiecas uz Aizsardzības ministriju, kas ir viena no šīm četrām struktūrām, tiek apgalvots, ka tai “ir pilnvaras savākt (elektronisku) informāciju tikai brīvprātīgas informācijas atklāšanas ceļā”.⁸²
214. EDAK, novērtējot datu vākšanas valsts drošības mērķiem vispārīgos nosacījumus, atgādina par pirmo no četrām tā sauktajām “būtiskajām garantijām”, saskaņā ar kuru “apstrādei jābūt pamatotai ar skaidriem, precīziem un pieejamiem noteikumiem”⁸³. Konkrētāk, ECT ir ļoti skaidri norādījusi, ka novērošanas programmas uzskatāmas par “atbilstošām tiesību aktiem” tikai tādā gadījumā, kad novērošanas pasākumiem “ir zināms pamats valsts tiesībās”. Tiesa ir precizējusi, ka saderīgums ar tiesību normu paredz, ka tiesību aktam, kas pieļauj pasākumu, ir jābūt pieejamam un tā sekām ir jābūt paredzamām. Kas attiecas uz patvaļas risku, tiesa pieprasa “skaidrus, detalizētus noteikumus slepeniem novērošanas pasākumiem”; “pietiekami skaidri, lai sniegtu iedzīvotājiem pienācīgu norādi par apstākļiem, kādos un uz kuru pamata publiskām iestādēm ir tiesības izmantot šādus pasākumus”.⁸⁴
215. Kas attiecas uz šo būtisko garantiju piemērošanu Japānas tiesību sistēmā, EDAK apzinās ne vien to, ka valsts drošības lietās valstīm ir plaša rīcības brīvība, ko atzīst Eiropas Cilvēktiesību tiesa. Bet arī to, ka valsts drošības pilnvaras atspoguļo nāciju vēsturisko pieredzi. Tāpēc EDAK saprot, ka, kā to ir uzsvērusi Japānas valdība, pēc Otrā pasaules kara Japānas valsts izlūkošanas aģentūrām ir tikušas piešķirtas šaurākas pilnvaras nekā citās valstīs.
216. EDAK izpratnē atbilstības lēmuma projekts līdztekus Japānas valdības apliecinājumiem liecina par to, ka Japānas valdības struktūras neīsteno programmas, kurās stratēģiski uzrauga vai plaši novēro (interneta) komunikāciju. Kā minēts iepriekš, Japānas valdība ir sniegusi apliecinājumu vēstulē, ko parakstījis tieslietu ministrs, ka “uz valsts drošības pamata informāciju var saņemt tikai no informācijas avota, kam ikviens var netraucēti piekļūt, vai brīvprātīgas informācijas atklāšanas ceļā”.
217. Kas attiecas uz Aizsardzības ministrijas juridisko pamatojumu, EDAK atzīmē, ka atbilstības lēmuma projektā ir iekļauta vispārīga informācija par tās pilnvarām un tās uzdevums ir norādīts “veikt minēto darbību tā, lai nodrošinātu mieru un valsts neatkarību, kā arī iedzīvotāju drošību”. Taču EDAK nav saņēmusi juridiskā pamatojuma tulkojumu angļu valodā.

⁸¹ Atbilstības lēmums, 151. punkts.

⁸² Atbilstības lēmums, 153. punkts.

⁸³ WP29, WP 237: Darba dokuments 01/2016 par pamatojumu, saskaņā ar kuru aizskar pamattiesības uz privātumu un datu aizsardzību, izmantojot novērošanas pasākumus personas datu nosūtīšanas laikā (Eiropas būtiskās garantijas).

⁸⁴ Skatīt, piem., *Big Brother Watch* un citi pret Apvienoto Karalisti, 305. punkts.

218. Vienlaikus EDAK ir informēta par ziņojumiem, kas publicēti dažādos plašsaziņas līdzekļos, kuros ir norādīts, ka novērošanas programmas īsteno Japānas Aizsardzības ministrijas (AM) Sakaru izlūkošanas direktorāts⁸⁵. Ziņojumā ir norādīts arī, ka Japānas Aizsardzības ministrija, lai arī atsakās apspriest ziņojumu sīkāk, ir “atzinusi, ka Japānai ir “biroji visā valstī”, kas pārtver komunikāciju”, un ka tie “koncentrējas uz militāru darbību un “kiberdraudiem”, bet “neievāc informāciju par valsts iedzīvotājiem”. Pēdējais apgalvojums (proti, ka AM neievāc informāciju par valsts iedzīvotājiem) ir iekļauts Japānas valdības paziņojumā.
219. Taču Japānas valdība ir atkārtoti paziņojusi vēstulē, ko parakstījis tieslietu ministrs, ka AM neievāc informāciju par valsts iedzīvotājiem.
220. EDAK uzdevumā neietilpst vispārēja novērtējuma sniegšana par Japānas valdības iespējamām novērošanas iespējām. Šādas darbības ir svarīgas vienīgi, lai konstatētu, vai tās ir būtiskas personas datu nosūtīšanai starp ES un Japānu. Šajā kontekstā EDAK vēlas atkārtoti apliecināt savu nostāju, ko puda jau tās priekšgājēja, kad tai aicināja sniegt viedokli par ES un ASV privātuma vairogu. Sniedzot viedokli par privātuma vairogu, WP29 analizēja ASV pilnvaras un ierobežojumus, novērojot datus “ceļā” uz ASV⁸⁶. Piemērojot šādu pašu standartu atbilstības lēmumam Japānai, EDAK pieņem nostāju, ka informācija par Japānas iestāžu pilnvarām novērot datus “ceļā” uz Japānu ir būtiska. Ja šādas novērošanas pilnvaras pastāv, arī ECT lēmums lietā *Big Brother Watch* norāda uz to, ka šādām pilnvarām ir jābūt regulētām saskaņā ar ECT paredzētajiem standartiem.
221. Attiecīgi, ja pārtveršanas aprobežotos ar “militārās darbības veicināšanu”, tās var nebūt būtiskas, lai novērtētu atbilstības lēmumu. Tāpēc EDAK ir ieinteresēta saņemt skaidrojumus par Japānas valdības struktūru veiktajiem novērošanas pasākumiem. Šajā sakarā šādi skaidrojumi būtu vēlamai, lai noskaidrotu, vai datiem, kurus nosūta saskaņā ar šo atbilstības regulējumu, varētu piekļūt Japānas kompetentās iestādes valsts drošības mērķiem attiecīgajās jomās.

4.2.2 Brīvprātīga informācijas atklāšana valsts drošības mērķiem

222. Atbilstības lēmuma projektā ir noteikts, ka tikai četrām valdības struktūrām ir pilnvaras ievākt (elektronisku) informāciju brīvprātīgas informācijas atklāšanas ceļā. Saskaņā ar lēmuma projektu un II pielikumu pastāv daži ar likumu noteikti ierobežojumi, kas nozīmē, ka datu savākšana aprobežojas ar tādu, kas nepieciešama struktūru pienākumu izpildei.
223. Kā minēts sadaļā par tiesībaizsardzību, krimināltiesību jomā brīvprātīga informācijas atklāšana ir pieļaujama tikai kriminālizmeklēšanas ietvaros, un tādējādi ir obligāts priekšnoteikums, ka ir jābūt konkrētām aizdomām par jau notikušu noziegumu. Izmeklēšana valsts drošības jomā atšķiras no izmeklēšanas tiesībaizsardzības jomā. EDAK atzīst, ka saskaņā ar II pielikumu valsts drošības jomā līdzīgi ir spēkā galvenie principi — “izmeklēšanas nepieciešamība” un “metodes piemērotība” —, kas ir jāņem vērā, pienācīgi apsverot katras lietas īpašos apstākļus.⁸⁷ Tā pauž nožēlu, ka pielietojums nav sīkāk

⁸⁵ Tiešsaistes ziņu izdevums *The Intercept* 2018. gada maijā publicēja ziņojumu ar nosaukumu “Japānas slepenās spiegošanas aģentūras neizstāstītais stāsts” (*The untold story of Japan’s secret spy agency*).

⁸⁶ Skatīt WP255, ES un ASV privātuma vairogs — pirmā ikgadējā kopīgā pārskatīšana, pieņemts 2017. gada 28. novembrī, 16. lpp.: “WP29 uzskata, ka tādas trešās valsts tiesību aktu analīze, kuras atbilstība tiek apsvērta, nedrīkst aprobežoties ar tiesībām un praksi, kas pieļauj novērošanu valsts fiziskajā teritorijā, bet gan tajā ir jāanalizē arī juridiskais pamatojums šīs trešās valsts tiesību aktos, kas ļauj veikt novērošanu ārpus tās teritorijas, ciktāl tas attiecas uz ES datiem. Kā jau minēts tās iepriekšējā atzinumā, “ir jābūt skaidri noteiktam, ka privātuma vairoga principi būs spēkā no brīža, kad notiek datu nosūtīšana, kas nozīmē arī attiecībā uz datiem, kas ir “ceļā” uz šo valsti”.

⁸⁷ Skatīt II pielikumu, 23. lpp.

paskaidrots, tostarp ar atsaucēm uz judikatūru. Taču EDAK atzīmē, ka šīs procedūras izmantošanai ir jābūt samērīgai vai nepieciešamai.

224. Saskaņā ar lēmuma projektu, ja ir ievākta (“iegūta”) personiskā informācija, rīcību ar to regulē *APPIHAO*, izņemot gadījumos, kad ir iesaistīta prefektūras policija⁸⁸. II pielikumā norādīts, ka prefektūras policijas rīcību ar personisko informāciju regulē prefektūras rīkojumi, kuros ir noteikti personiskās informācijas aizsardzības principi, tiesības un pienākumi, kas ir līdzvērtīgi *APPIHAO*⁸⁹. Tā kā šiem rīkojumiem nav pieejami tulkojumi angļu valodā, EDAK nevar novērtēt, vai principi ir līdzvērtīgi *APPIHAO* paredzētajiem principiem.
225. Atsauces uz citām piezīmēm par brīvprātīgu informācijas atklāšanu ir iekļautas sadaļā par tiesībaizsardzību.

4.2.3 Pārraudzība

4.2.3.1 Vispārēji jautājumi

226. Četras valdības struktūras, kam ir pilnvaras ievākt elektronisku informāciju, ko glabā Japānas uzņēmēji, pamatojoties uz valsts drošības apsvērumiem, ir: i) Kabineta izlūkošanas un izpētes birojs (KIIB), ii) Aizsardzības ministrija (“AM”), iii) policija (gan Valsts policijas aģentūra (VPA)⁹⁰, gan prefektūras policija) un iv) Sabiedriskās drošības izlūkošanas aģentūra (“SDIA”).
227. Saskaņā ar atbilstības lēmuma projektu šīm valdības struktūrām ir vairāki pārraudzības līmeņi, ko nodrošina trīs valsts varas⁹¹. EDAK atzīmē, ka pārraudzības mehānisms ir nodrošināts likumdošanas varā (Japānas parlaments) un izpildvarā (Ģenerālinspektora birojs juridiskai atbilstībai (ĢIB), prefektūras sabiedrības drošības komisijas un Sabiedriskās drošības izpētes komisija). EDAK uzsver, ka Komisijai ir jāprecizē minēto valdības iestāžu tiesiskā pārraudzība (*ex-officio*/garantija C, WP 237; tiesiskās aizsardzības jomā lēmuma projektā ir veltīta atsevišķa nodaļa, un papildu garantija ir iekļauta WP 237), jo nav skaidrs, vai šāda tiesiskā pārraudzība pastāv personiskās informācijas ievākšanas jomā valsts drošības mērķiem, nepiemērojot piespiedu pasākumus.

4.2.3.2 Japānas parlamenta veiktā pārraudzība

228. EDAK atzīmē, ka Japānas parlaments var veikt izmeklēšanu saistībā ar publisko iestāžu darbību, tātad arī attiecībā uz visām iepriekšminētajām valdības struktūrām. Turklāt parlaments var arī pieprasīt uzrādīt dokumentus un liecinieku liecības (*Japānas Konstitūcijas 62. pants, Likuma par parlamentu 104. pants*). Tāpat EDAK atzīmē, ka saskaņā ar Likuma par parlamentu 74. un 75. pantu parlamenta locekļi var uzdot rakstiskus jautājumus kabinetam, kura rezultātā var tikt sagatavota kabineta atbilde (*Likuma par parlamentu 75. pants*). Visbeidzot, ir atzīmēts, ka pastāv īpaši ziņošanas pienākumi, piem., Sabiedriskās drošības izlūkošanas aģentūrai (SDIA) (LGDN 36. pants / LOK 31. pants), kam ir reizi gadā jāziņo parlamentam. EDAK šāds ziņojums netika iesniegts.

4.2.3.3 Ģenerālinspektora biroja juridiskai atbilstībai (ĢIB) veiktā pārraudzība

229. EDAK atzīmē, ka AM pārraudzības struktūra ir ĢIB. EDAK nesaņēma Likumu par AM izveidi (Likums par AM izveidi), bet saņēma tikai apliecinājumus lēmuma projekta II pielikumā. Saskaņā ar II pielikumu ĢIB ir neatkarīga struktūra AM ietvaros, un tā atrodas tiešā aizsardzības ministra pakļautībā atbilstoši Likuma par AM izveidi 29. pantu. ĢIB piemīt pilnvaras veikt inspekcijas, lai pārbaudītu atbilstību

⁸⁸ Atbilstības lēmums, 118. un 157. punkts.

⁸⁹ Skatīt II pielikumu, 3. lpp.

⁹⁰ Taču atbilstoši saņemtajai informācijai galvenā VPA loma ir koordinēt izmeklēšanu, ko veic dažādi prefektūras policijas departamenti, bet tās informācijas ievākšanas darbības aprobežojas ar apmaiņu ar ārvalstu iestādēm.

⁹¹ Skatīt II pielikumu, 39. lpp.

normatīvajiem aktiem; tās veic AM amatpersonas (tā sauktās “aizsardzības inspekcijas”) visā ministrijā, tostarp paš aizsardzības spēkos.

230. Saskaņā ar II pielikumu ĢIB veic pienākumus neatkarīgi no AM operatīvajiem departamentiem. EDAK atzīmē, ka ĢIB ir *iekšēja* pārraudzības struktūra.
231. Inspekciju rezultātā tiek panākti konstatējumi un noteikti pasākumi ar mērķi nodrošināt atbilstību, par ko tieši ziņo aizsardzības ministram. Pamatojoties uz ĢIB ziņojumu, aizsardzības ministrs var izdot rīkojumus, ar ko īsteno pasākumus, kas nepieciešami situācijas risināšanai. Aizsardzības ministra vietnieks ir atbildīgs par šo pasākumu ieviešanu un ziņo aizsardzības ministram par šādas ieviešanas statusu.
232. Analizējot II pielikumu, tā kā nebija saņemts tiesību akts (Likums par AM izveidi) šiem apsvērumiem, EDAK atzinīgi vērtē iespēju izdot rīkojumu veikt nepieciešamos atbilstības pasākumus, lai risinātu situāciju. Taču EDAK pauž bažas par ĢIB neatkarību, jo saskaņā ar II pielikumu tas ir AM ietilpstošs birojs, kas ir tiešā aizsardzības ministra uzraudzībā (saskaņā ar WP 237 “Funkcionāla neatkarība kā tāda nav pietiekama, lai aizsargātu šādu uzraudzības iestādi no ārējas ietekmes”).
233. Pieskaņojoties ECT judikatūrai un WP 237 attiecīgi ievērojot II pielikuma apsvērumus, ģenerālinspektors var pieprasīt ziņojumus no attiecīgā biroja (dokumentus, vietnes, skaidrojumus). EDAK uzskata, ka ir nepieciešams skaidrojums par to, vai attiecīgajiem birojiem ir pienākums ievērot šos pieprasījumus un vai pieprasītie dokumenti ietver vai neietver slēgtus materiālus, kā norāda WP 237.
234. Lai arī EDAK atzinīgi vērtē to, ka ĢIB vada ļoti augsta līmeņa juridiskie eksperti (bijušais virsprokurors), ir nepieciešams skaidrojums par to, kā tiek iecelta šī uzraudzības iestāde.

4.2.3.4 Sabiedriskās drošības pārbaudes komisijas veiktā pārraudzība

235. Saskaņā ar II pielikumu (25. lpp.) SDIA veic regulāras un īpašas atsevišķo biroju un ofisu (Sabiedriskās drošības izlūkošanas biroja, Sabiedriskās drošības izlūkošanas ofisu un apakšofisu u. tml.) darbības pārbaudes. Ģenerāldirektora vietnieku un/vai direktoru ieceļ par inspektoru regulārās pārbaudes veikšanai. Šādās pārbaudēs ir jāapsver arī personiskās informācijas pārvaldība.
236. Saskaņā ar lēmuma projekta 163. apsvērumu *Sabiedriskās drošības pārbaudes komisija* rīkojas kā neatkarīga *ex ante* pārraudzības iestāde SDIA uzdevumā saistībā ar LOK⁹² un LGDN⁹³ jautājumiem. EDAK to vērtē atzinīgi.
237. Lai arī Japānas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē ir sniegta noteikta informācija⁹⁴, EDAK nevar rūpīgi sīkāk novērtēt Sabiedriskās drošības pārbaudes komisijas neatkarību, jo tai netika iesniegts Likums par Sabiedriskās drošības pārbaudes komisijas izveidi⁹⁵ un Sabiedriskās drošības pārbaudes komisijas noteikumi⁹⁶.

⁹² Likums par tādu organizāciju kontroli, kas ir veikušas beznosacījuma masveida slepkavības (1999. gada 7. decembra likums Nr. 147).

⁹³ Likums par graujošu darbību novēršanu (1952. gada 21. jūlija likums Nr. 240).

⁹⁴ Skatīt <http://www.moj.go.jp/ENGLISH/MEOM/meom-01.html> (2018. gada septembris): ministrijai nepiederošo struktūru “veido priekšsēdētājs un seši locekļi. Tos izvēlas no personām ar labu reputāciju, kas spēj pieņemt taisnīgu lēmumu par organizāciju kontroli un kam ir plašas zināšanas un pieredze gan tieslietās, gan sociālos jautājumos. Tos ieceļ premjerministrs un apstiprina abas parlamenta palātas. Kas attiecas uz iepriekšminēto tiesību aktu (LGDN/LOK) piemērošanu, locekļi veic savus pienākumus diezgan neatkarīgi, nesaņemot norādes no premjerministra vai tieslietu ministra un bez to uzraudzības.”

⁹⁵ http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail_main?re=&vm=2&id=613 (2018. gada septembris).

⁹⁶ LOK 28. pants.

4.2.3.5 *Valsts sabiedrības drošības komisijas, prefektūras sabiedrības drošības komisiju un APPIHAO (izpildvara) veiktā pārraudzība*

238. Skatīt 3.1.2.2.1. (Valsts sabiedrības drošības komisija), 3.1.2.2.2. (Prefektūras sabiedrības drošības komisijas) un 3.1.2.2.4. (Izpildvara).

4.2.3.6 *PIAK veiktā pārraudzība*

239. EDAK aicina Komisiju vai nu pieminēt 164. apsvērumā, ka PIAK nav pārraudzības struktūra iepriekšminētajām valdības struktūrām un ka tai ir kompetence tikai attiecībā uz personu tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, vai pārvietot sadaļu par PIAK 164. apsvērumā uz sadaļu “individuālie tiesiskās aizsardzības līdzekļi”.

4.2.4 *Tiesiskās aizsardzības mehānisms*

240. Atsauces uz jauno tiesiskās aizsardzības mehānismu ir iekļautas tiesībaizsardzības sadaļā.

241. Turklāt ir jāatzīmē, ka Japānas tiesību aktos ir paredzēts īpašs individuāls tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kas ir pieejams valsts drošības jomā. EDAK saprot, ka visas personas, tostarp ES personas, var parasti administratīvajām iestādēm pieprasīt atklāšanu, labošanu (tostarp dzēšanu) vai lietošanas apturēšanu pat tad, ja apstrāde notiek uz valsts drošības apsvērumu pamata. Ja pieprasījums ir “noraidīts tādēļ, ka attiecīgā informācija ir uzskatāma par neizpaužamu”, var iesniegt apelācijas pieprasījumu un ir jākonsultējas ar “Informācijas atklāšanas un personiskās informācijas aizsardzības pārraudzības padomi”. Padomi veido locekļi, ko ieceļ premjerministrs ar abu palātu piekrišanu. Tai ir piešķirtas izmeklēšanas pilnvaras, un tā attiecīgajai personai sniedz rakstisku ziņojumu, kas nav juridiski saistošs, bet gandrīz vienmēr tiek ievērots⁹⁷. Saskaņā ar II pielikumu tikai divās no 2000 lietām administratīvā iestāde pieņēma lēmumu, kas atšķīrās no padomes secinājuma.⁹⁸

242. No sniegtā skaidrojuma var secināt, ka pārskatīšana nav iespējama, ja informāciju var “atklāt”, bet persona nav apmierināta ar iznākumu. EDAK atzīst šo tiesiskās aizsardzības pieeju, taču vēlētos saņemt papildu skaidrojumu par pēdējo aspektu, kas būtiski ierobežotu tās jomu.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā

priekšsēdētāja

(*Andrea Jelinek*)

⁹⁷ II pielikums, 25., 26. lpp. Likums par Informācijas atklāšanas un personiskās informācijas aizsardzības pārraudzības padomes izveidi, 4., 9., 11. pants.

⁹⁸ II pielikums, 35. zemsvītras piezīme.